

Ihiẹn Jizos' Kraịstị Ghosị Jọnu Nghosị

¹ Ihiẹn Jizosị Kraịstị ghosị igbon ẹ wu Jọnu ya rị ime ẹhụhụonị. Osolobue we ihiẹn ndini ye Jizosị, keni o we we ghosị ndi igbon ẹ—ni we hun uzọ marin ihiẹn ndi jenko d'e me ẹgwa. Kraịstị nọ zi mmọn-ozị ẹ jenni odibo ẹ wu Jọnu d'a ghosị a ya, keni o gha ẹka Jọnu ghosị ndi igbon ẹ ya. ² Jọnu a shiaguọ nwan eri banyeni oku Osolobue le ihiẹn Jizos' Kraịstị ku; o shiaguọ eri ihiẹn ile o hun.

³ Ngozi ya rini onye owule k'a gunpuhani ibe ẹ ihiẹn ndi rị ime amumanị; ngozi ya rizikwo ni ndi hun k'a nun'a le ndi hun k'e me ihiẹn we de ime ẹ —makeni ogen ihiẹn ndini e gi me a riguo nsue.

Jonu E Kele Uka Esa Ndi Hu Ri Azuun Eshia

⁴ Jonu de ẹhụhụonị jenni uka esa ndi hu ri Azuun Eshia.

Efoma le udon hun gha ẹka Osolobue, onye ahun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalanị bia ya rini onu—efoma le udon hun gha ẹka ya le Mmon esa hun ri ihun ukpo ẹ ⁵ le Jizos' Kraịstị bia.

Jizosị Kraịstị, hun wu osheri ahun furu we gi e don enya, onye ibuzo gha onwun lihi, onye hun a ki ndi-nze rị elu-ụwa.

Ogho le okiki ya wuru nke Jizosị Kraịstị, onye hun nwe ihiẹn-osisuo enyi, gi edeke ẹ gba puha enyi ẹka njo enyi; ⁶ o nọ nwan me enyi wuru ani-eze, me enyi wuru ndi nchu-ejan Osolobue ẹ hun wu Nedi ẹ. Ogho le okiki ya wuru nke ẹ jennin ejen! Isee.

⁷ Lee ẹ!

O gi orukpu lala;
 ẹnya ile jenkọ d'a hun a—
     ke ndi hu dun a ihien.
 Ndi anị ile ri uwa
     jenkọ d'a kwan ekwan
     make ufiri ẹ.

Erira k'o jenkọ d'a ri! Isee!

⁸ “Mme wu Ibufọ le Ikpazuu!”

Ya ke Di-nwonn-eyi wu Osolobue ku—onye hu
 hun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalani; Onye hun
 nwon iken ile.

Jonu A Hun Jizosi

⁹ Mme wu Jonu nwene unu, hun we ri e gi ifiri
 Kraisti e kpokpo ke we don ri e gi ifiri ẹ e kpokpo
 onu; m wuzikwo onye Ali-eze Kraisti ke unu don wu;
 m wetuzikwo obi ali e din ndidi rike unu.

We dupu m shi ali Patimosi, ali hu mirin
 nohunme, makeni m'e ku oku Osolobue le ni m'a
 shia ni Jizos' eri. ¹⁰ Ogen m gi ri ebahun, o ru
 uhuhin ohu, Uhuhin Di-nwonn-eyi, ebe m ri
 ime mmon, m no nu oken olu ri e ku oku azuun m.
 Olu hu no ke opi ri a hann. ¹¹ O si, “Detu ihien i ri
 a hun ye ime ehuhuo, y'e zijienni uka esani ya:

uka ri Efesosi,
 uka ri Sumea,
 uka ri Pegamom,
 uka ri Tiatira,
 uka ri Sadisi,
 uka ri Filadefia
 lezi uka ri Laodishia.”

¹² Ya m no gbehuto, ni m hun onye nwe olu ahun
 ri a gwa m oku. E gbehuto m, m no hun obu-ukpe

esa we gi goru memẹ, ¹³ hunzi onye no ke Nwa nke Ihiän etintinnai obu-ukpe esani. O yi ewuru tueru ali, gi ihien goru kenhunme obi e. ¹⁴ Isi e le ntutu e hu a chan uchän leke oruru ochan, leke okpukpu mirin-oyi ochan wu s'no. Enya a ebuo hu e nwun ke okun ri e nwunni; ¹⁵ ukü-ali a no ke igwe w'a kpö bronzu, hun we finchan ohunma-ohunma, e gbuke noke si we gi okun dunchanpuchanrin unyin ri n'a. Olu e nozi ke uzun oken mirin ri e huni. ¹⁶ O gi kokise esa eka-nni. Opiä-ägha onunai tu nkö gha a onu suefuha. Ihun e hu e ti oda-oda ke enya-anwun don e ti efinnai.

¹⁷ Ogen m gi hun a, m no dan ani ukü a noke onye nwunni. Kani, o no bu eka-nni e kwasi m, si, "Atule egun. Mmẹ wu Ibuo le Ikpazuun. ¹⁸ Mmẹ wuzi onye hu ri ndun! M te nwunhun anwunhun, kani, lee e, m ri nwan ndun jenrin ejen. Mmẹ gizikwo isanhan Onwun le Ali-mmön."

¹⁹ "Detu nwan ihien i ri a hun—ihien ri ogenni le ihien jenkö d'e me ihun."

²⁰ "O me nke kokishia esa ahun i hun eka-nni m le obu-ukpe esa hu: kokishia esa hu wu mmön-ozì esa ndi hu hun a nokin enya uka esa hu. Obu-ukpe esa hu wu uka esa hu."

Isi Nke Ebuo

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Efesosi

¹ "Dejenni onye-ozì hun a nokin enya uka ri Efesosi, si a,

Lee ihien onye hu gi kpakpando esa hu eka-nni e, hun e jenhunme ime obu-ukpe esa hu we gi goru memẹ, a hunchanrin ke we no, ku: ² A maringho m

ihien ile onu ri e me: ke unu don ri a gbakenme le ke unu don ri e wetu obi ali e dingbu ihien ile. A maringho m ni onu ara ye ndi e me eje-ihien efe; ni onu e leguo ndi hu kpo enwen we ndi-ozu pu-ichen, hun a ni ele we ndi-ozu pu-ichen kaka. ³ A maringhozi m ni unu gi ufiri efan m e wetu obi e dingbu ihien ile, a narin afunfun—bu ndun e k'e gukwonwan unu.

⁴ Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu a latogu ihien-osusu ahun unu nwe isi-ibuzo. ⁵ Nyanhan ni nwan ebe unu te ri ni onu d'a dan, unu e gbewoto, memenzi ihien ndi hu unu te ri e me isi-ibuzo. Unu emen'e, a bia m d'e wepu obukpe unu onodi a—mmani unu bihuto eka.

⁶ Kani, o nwegho ihien ri mma unu ri e me: ihien ndi itu Nkolitia e me, hun e ze mme le enwen m ize, e zezikwo onu nwen ize. ⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsori a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hun merini ke m k'e ye iken n'o gi ri mkpuru-osisi ahun e ye ndun, hun ri Paradaisi, Ali Izu-iken Osolobue.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Sumena

⁸ “Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Sumena, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu Ibuluzo le Ikpazuun ku, onye ahun te nwunhunni kani o huzi nwan ndun: o si, ⁹ A maringho m afunfun onu ri a ta, marizikwo ke onu mehan ogbenye (kani odafin ke unu wu nke-esi). A maringho m mkpari unu ri a narin eka ndi hun a kpo enwen we ndi Ju, bu ele we ndi Ju, kani ndi ulo-ofufe Ekwensu ke we wu! ¹⁰ Atule ni egun afunfun unu jenkod'a ta. Lee e, Ekwensu e d'a tu ndi hu

ime unu ye unu-ngan keni we gi e lele unu. Unu k'a ta afunfun akp'ohin iri. Kwondon ni okukwe unu d'e ru onwun. Unu kwondon e, e ye m unu ndun—gi e tu unu ugon noke okpu-eze. ¹¹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onwun nke ebuo eruko onye hun merini ehụ, o ruko onye hu ehụ.”

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Pegasom

¹² “Nke onye-ozị hun a nokin enya uka ri Pegasom, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi opia-agma onunai hu tu nko ku: ¹³ A maringho m ebe unu bi, ebeku ukpo Ekwensu ri. Bu unu kwondonhukwo efan m. Unu a ghorini, si ni onu ekwerini ni m, ke ogen we gi gbude osheri m we gi e don enya wu Antipasi, hun we gbu ime igunrun onu, ime obodo hu Ekwensu bi.

¹⁴ Kanj, o nwegho ihien ndi ri e ze m ize ebe unu ri: o nwongho ndi ri ime unu ebeku hun e son nkuzi Balam, hun kuzi Balaki ihien o gi bu uke cheni umu Izrelu, me we ri ihien-oriri we gi rua mmon, mezikwo we ghere. ¹⁵ O nwonghozikwo ndi e son nkuzi ndi itu-Nikolitja. ¹⁶ Gbehuto ni nwan. Omeni unu egbehutoji, m k'a bia egwa d'e gi opia-agma ri m onu luson ndi hu agha. ¹⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hu merini ke m jenkọ d'e yebeye **mana** hu zuerini. M k'e yezikwo a omuma ochan hu we deye efan ohun, efan ohun hun o me ni o nwonni onye marin n'a, wezuka onye hu we ye ya wu omuma.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Tiatira

18 “Nke onye-ozì hụn a nọkin ẹn̄ya ụka rị Tiatira, dejenn'e, sị a,

Lee ihien Nwa Osolobue ku, onye ahun ẹn̄ya a e nwun ke okun; onye ahun ukụ-alì a nọ ke igwe bronzu we finchanchanrìn rì e gbukeni: ọ sị, ¹⁹ A maringhọ m ihien ile unu rì e me—ke ihien-osisuo onu nwe ke okukwe onu ke ozi unu rì e jen ke ihien ile unu wetu obi alì e dingbuchanrìn. A maringhọ m nì ihien unu rì e me kikenni ka ihien unu me isi ibuzo. ²⁰ Kani, onwan wu ihien rì e ze m ize ebe unu rì: unu e ye okpoho hu wu Jezibelu efe, okpoho hu hun a kpo enwen e onye-amuma, hun gi ihien o rì a kuzi e dufie ndi-idibo m, e me we a ghere, e ri ihien-oriri we gi ru mmọn.

²¹ E yeole m'a efe n'o gbehuto, kani o juguo n'o gbehutoko gherebehi. ²² Lee e nwan, m k'a tu a ye bedi emu; m k'e me ndi ya le we gba a ghere ta eje-afunfun—sukpan nì we gbehuto, mebehi eje-ihien ndi hu o rì e me. ²³ M k'e gbu umu a. Uka ile k'e gi e marin nì mme wu onye hu e legha uche le obi onye owule; m k'a kuzikwo onye owule ime unu ugwo-orun furu ihien o rì e me.

²⁴ Kani, nke ndi hoduni ime unu ndi rì Tiatira, hun ghaleni e son nkuzini, hun keleni munrun ihien ndi hu w'a kpo 'Oken ihien-nzuzue Ekwensu,' m si onu nì ebuyeko m onu ibu ozo— ²⁵ ka kwonkenme ni ihien unu gi d'e ru nì a bia m. ²⁶ Onye hun merini, hun k'a gha e mesonme uche m d'e ru isi-njendeme, ke m k'e we ndi alì ichen-ichen che okpuru e kima, ²⁷ o k'e gi okpo-igwe ki we,
o k'e tikpochanrìn we
leke ite we gi uru kpu,

28 nọkẹ kẹ Nẹdi m dọn ye m ikẹn m gi a kị. M k'e yezikwọ onye mērini kokisẹ ụtuntun hụ. 29 Onye nwọn ntịn ya nụ ihien Mmọn-nsọ rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Isi Nke Ètọ

Ozi Jesu Sị Wẹ Zi Ndi Uka Rị Sadisi

1 “Nke onye-ozì hụn a nọkin ẹnya ụka rị Sadisi, dejenn'e, sị a,

Lee ihien onye hụ gi Mmọn ẹsa Osolobue lẹ kokisẹ ẹsa hụ ku: a maringhọ m ihien ile unu rị e mę. W'e weri unu kẹ ndi rị ndun, kanị unu a nwunhụnguo! 2 Tẹhin ni nwan, unu e dọnzi ihien hodunị, hụn hodụ ẹkẹrẹ n'ọ nwunfu—makeni a hụnguo m'a ni ọrụn ọnu ezuni oke ẹnya Chuku m. 3 Nyanhan ni nwan ihien wẹ kuzi unu lẹ ihien ọnu nụ, unu e gi ẹ dọn, gbehuto. Omeni unu etenhinni, m k'a bịa nọkẹ ohin, unu amarinko oge m'e gi banhan ebe unu rị, kaka!

4 Kanị, o nweghọ ndi buleni ọda rị Sadisi hụn keleni ru ẹkwa wẹ unyin. Wẹ jenkọ d'e yiri ẹkwa ọchan, sọn m e jenhunmę, makeni wẹ furu efuru.

5 Onye hụn mērini k'e sọn wẹ yiri ẹkwa ọchan. Efichanpukọ m ẹfan onye ahun ime ehuhuo nke ndun, kaka! M k'a nọ id'ẹnya Nẹdi m lẹ ndi mmọn-ozì ẹ kpọ ẹfan onye hụ, ku ẹ ni a maringhọ m onye ọ wu. 6 Onye nwọn ntịn ya nụ ihien Mmọn-nsọ rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Ozi Jizosì Sị Wẹ Zi Ndi Uka Rị Filadefia

7 “Nke onye-ozì hụn a nọkin ẹnya ụka rị Filadefia, dejenn'e, sị a,

Lee ihien onye hu ri nsọ ku, onye hu wu ihien o si ni ya k'o wu; onye hu gi isanhan Defidi; onye hu we ghaleni a saeka a gunma uzọ o gunpu mobu gunpu uzọ o gunma: o si,

⁸ A maringho m ihien ile unu ri e me. Lee e, a gunpuguo ni m onu uzọ, hun o me ni o nwonni onye k'a saeka gunman'a. A maringuo m ni onu enwekeni iken bu unu hukwo e me ihien m ku, unu aghorini ni unu a maringho efan m.

⁹ Lee e! M k'e wehe ndi uno-ofufe Ekwensu hu we si n'o wu Ulo-ofufe ndi Ju, ndi ahun a kpo enwen we ndi Ju bu ntu ro, ele we ndi Ju, a bia we ukwu unu d'a kponi unu isi ali, keni we hun uzọ marin ni ihien unu suo m. ¹⁰ Makeni unu e wetuguo obi ali dingbuchanrin ihien ile ke m don gwa unu, aniko m afunfun hun lalan we jenkọ d'e gi lele ndi ile ri ime uwa ru unu ehụ. ¹¹ M lala egwa, kwonkenme ni ihien unu gi, amangbe w'a narin onu okpu eze we k'e gi tu unu ugon. ¹² Onye owule merini ke m k'e gi henrin iden* ime Ulo-nsọ Osolobue m, o ghakozi ebegu pu, kaka! M k'e de efan Osolobue m le efan Jerusalem ohun hu ye e ehụ. Jerusalem ohun hu wu obodo-uku Osolobue m. Ya wu Jerusalem k'a gha enu-igwee le eka Osolobue m hidan; m k'e dezikwo efan ohun m ye onye ahun ehụ ¹³ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen!"

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Laodishia

¹⁴ "Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Laodishia, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu 'Isee' hun oku Osolobue gha a bun ku—onye ahun wu Osheri we gi e don

* **Isi Nke Eto:12** Pila

ɛnya; Ọsheri ahun wu onye ezioku; Onye hu ihien ile Osolobue ke gha aka bia: o si, ¹⁵ A maringho m ihien ile unu ri e me: unu anuni okun, onu ajuni oyi. K'o ri m, unu a nu okun mobu ju oyi! ¹⁶ Ebe o me nwan ni unu me nan: unu anuni okun, unu ajuni oyi, m'e d'a gha onu m ju pu unu!

¹⁷ Unu ri a si, 'M wu odafin, a baole m uba, o nwonzini ihien a ko ni m.' Kani, unu a marin n'o nwonni ke o han unu kaka, ni onu e ruguo ihien a gba enya-mirin, ni ogbenye ke onu wu, ni onu wu enya-mpin, ni unu gba otọ! ¹⁸ M ri nwan a dun unu odun: nonnarin ni m goru we gwaleni, hun we gi okun dunchanpu unyin ile rin'a, keni unu hun uzo wuru idafin; unu e nonnarinzi m ekwa ochan yiri, gi e kpume otọ unu hun e me ifenren, amamgbe w'a hun a; nonnarinzi kwọ ni m ogun-nya tuye enya, keni unu leghama uzo.

¹⁹ Ndi m nwe ihien-osusuwo we ke m'a jugbo, uwe ke m'e ye afunfun keni we nwonrin uche. Wepuhakwo ni nwan obi, unu e bihutọ aka. ²⁰ Gon ni ntin! M turu nwan onumuzo, a du aka, onye nu olu m gunfu uzo, a banhan m d'e kunrun e, e son m'e ri, o son m ri. ²¹ M k'e ye onye merini onodi n'o son m nodi elu ukpo-eze m, nọke ke mme nwen don meri, son Nedi m nodi elu ukpo-eze e. ²² Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa aka ri ichen-ichen!"

Isi Nke Ẹnọ

Kẹ W'e Fee Osolobue Ime Elu-igwee

¹ Onwan e meguu, m no lee enya, hun onumuzo we gunpu elu-igwee. Olu hu gwa m oku mbu hun no

ke oken opi no si m, “Bia enu ebeni, ni m ghoṣi i
ihien jenkọ d’e meni ihien ndini meguu.” ² Ozigbo,
m no ri ime-mmọn. M no hun ukpo-eze ime enu-
igwee ebegu, hunzi onye ohu nodi ali elu e! ³ Onye
hun nodi ali ebegu hu e gbuke ke omuma w’a cho
achọ w’a kpọ jaspala le hun w’a kpọ kaneliani. Ekọn-
le-ogugu hun e nwun ke omuma w’a cho achọ wu
emaradi fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. ⁴ Ukpo eno-
kwasi-ogun fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. Ndi-isi
eno-kwasi-ogun nodisonme ukpo ndi hu. We ile
yisonme ewuru ochan, kpusonme okpu-eze goru.

⁵ Amuma hu a gha ukpo-eze hu e bepaha; uzun
mirin ri e deni le akpabo huzi a gha ukpo-eze hu a
hanpuha. Ukpẹ esa ri ihun ukpo hu e nwun—ukpẹ
esani wu Mmon esa Osolobue.

⁶ Ihien rike ohimin we gi ughegbe memeri ihun
ukpo hu; o behu nwanran-nwanran, e nwun zai.

Ihien eno ri ndun enya junsomme ihun le azun
nahunmezikwo ukpo-eze hu: ⁷ nke ibuzo ri ke
eworo; nke ebuzo ri ke oken-efin; ihun nke eto ri ke
ihun ihian; nke eno ri ke ugon ri e feni. ⁸ Ihien eno
ndini ri ndun nwesonme nku isin-isin. Enya jun we
uzo ile—ke ime we ke azun we. W’a ra bubehie ebu
—ke uhinhin ke efinnai—ihien we a busonme wu,
“Nsọ, nsọ, nsọ—ke

Osolobue hun wu Di-nwonni-enyi ri!

Osolobue hun won iken ile—

Onye hun ri mbu,
hun ri kikenni,
hun lalani.”

⁹ Ogen owule, ihien eno hu ri ndun gihu yegu
onye hu ri ndun jenin ejen hun nodi ani ukpo hu

oghọ lẹ mgbaye lẹ ekele ẹnina, ¹⁰ ndi-isi ẹnọ-kwasị-
 ọgụn ahun a dan alị ihun Onyẹ hụ nọdị alị elu
 ukpo-eze ahun, Onyẹ rị ndun jẹrin ejen, fe ẹ, tuha
 okpu-eze wẹ ye alị ihun ukpo hụ, a sị,

¹¹ “Chuku-Nna ẹnị!

Y'e furughọ onyẹ wẹ a ja mma—
 y'e furughọ nị w'e ku ẹ ni
 oghọ lẹ mgbaye lẹ ikẹn
 wụ nke i.

Makẹni, iyụ ke ihien ile.

Makẹni y'a choghọ,

i nọ mẹ wẹ rị;

makẹni y'a choghọ,

ị nọ ke wẹ.”

Isi Nke Isen

Nwa-ebulu Osolobue Hụ Sụọ Ru Ogo Ihien Ile

¹ M nọ hụn ẹhụhụọ wẹ fifiima ẹka-nni onyẹ hụ nọdị
 anị enu ukpo-eze hụ. Wẹ dejun ẹhụhụọ hụ ihien,
 kẹ ime ẹ kẹ azuun a, gi eriri ẹsa kẹmẹ ẹ. ² M nọ
 hụnzị mmọn-ozì ohu kin-akwanran k'o gi oken olu
 e yi oro, a sị, “Onyẹ furu hụn k'a tofụ eriri ndi hụ,
 fifipụ ẹkụkwọ hụ?” ³ Kanị, o nwọnni onyẹ ọwụlẹ
 rị elu-igwee mọbụ enu-ụwa mọbụ okpuru-ụwa hụn
 saẹka fifipụ ẹhụhụọ hụ mọbụ lee ẹnya ime ẹ. ⁴ M
 nọ kwanma ẹkwa ọda-ọda, makẹni o nwọnni onyẹ
 wẹ hụn furuni, hụn k'a fifipụ ẹhụhụọ hụ mọbụ lee
 ẹnya ime ẹ. ⁵ Ya kẹ onyẹ ohu ime ndi-isi hụ nọ sị
 m, “Akwanzile! Lee ẹ, Ẹwọrọ ebọn Juda, Mkpogun
 Defidi, e meriguọ—o k'a saẹka tofụ eriri ẹsa ndi hụ,
 fifipụ ẹkụkwọ hụ.”

⁶ Ya m nọ hụn Nwa-ebulu hụn nọkẹ sị wẹ te gbu ẹ egbu k'o turu ẹgbata ukpo-eze hụ lẹ ihien ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hụ hụn wẹ ile fihunmẹ ya wu ukpo-eze. Nwa-ebuluni nwon mpin ẹsa lẹ ẹnya ẹsa—hụn wu Mmon ẹsa Osolobue, hụn Osolobue zijen elu-uwaa ile. ⁷ Nwa-ebulu hụ nọ jẹn d'e weri ẹhuhuo hụ wẹ fifima, hụn rị ẹkanni onye hụn nọdị enu ukpo-eze hụ. ⁸ Ogen o gi weriguu ẹhuhuo hụ, ihien ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hụ nọ dan alị ihun Nwa-ebulu hụ; onye ọwule ime wẹ gi ubo lẹ aferẹ nsensị wẹ gi goru memẹ hụn nsensị jun ime ẹ. Nsensini wu ekpere ndi nke Osolobue. ⁹ Ya wẹ nọ bu ẹbu ohun, sị,

“Iyọ furu

hụn k'e weri ẹhuhuo hụ,
hụn k'a topu eriri ndi hụ
wẹ gi kenmẹ ẹ;

makeni wẹ gbu i,

ị nọ gi ẹdeke i

gbapuhani Osolobue ihian
ime ebọn ọwule,
ime asusu ọwule,
ime alị owule
lẹ ime ndi ọwule.

¹⁰ Y'e meguo wẹ wuru

alị-eze lẹ ndi nchu-ẹjan
ebe Osolobue ẹnii rị;

wẹ k'a ki elu-uwaa.”

¹¹ E lezi m ẹnya, m nọ nọ olu ndi mmon-ozii bu ọda hụn fihunmẹ ukpo hụ ohi-ohi lẹ ihien ndi hụ rị ndun lẹ ndi-isi hụ. Ndi mmon-ozini e bukenmeke ọda, wẹ rị nnu-uku ole-lẹ-ole lẹ ijeri ole-lẹ-ole. ¹² Wẹ hụ e gi oken olu a bu ẹbu, a sị,

“Nwa-ebulu hụ wẹ gbu
     e furughọ hụn w'e tuchan,
 nị iken lẹ akụ-lẹ-uba
 lẹ amamihiẹn lẹ akwanran
 lẹ mgbaye lẹ oghọ lẹ ojja-mma
     wụ nke ẹ!”

¹³ M nọ nuzi kẹ ihien ile wẹ ke eke ri a bu ẹbu
 —kẹ hụn ri enu-igwee kẹ hụn ri elu-ụwa kẹ hụn ri
 okpuru ụwa kẹ hụn ri ime ohimin. Ihien wẹ ri a bu
 wụ:

“Ojja-mma lẹ mgbaye
     lẹ oghọ lẹ okiki
 ya wụsonmẹ nke onye hụ
     hụn nọdị anị elu ukpo-eze—
     lẹ Nwa-ebulu hụ—
     jẹrin ejen!”

¹⁴ Ihien ẹnọ hụ ri ndun nọ si, “Isee!” Ndị-isi hụ nọ
 dan ali, fe Nwa-ebulu hụ.

Isi Nke Isin

Nwa-ebulu Hụ A Tọpụ Eri Ndị Hụ

Eri Nke Ibuzo

¹ Ya m nọ hụn kẹ Nwa-ebulu hụ tọpụ eriri ohu
 ime eriri ẹsa ahun wẹ gi kenmẹ ẹhuhụọ hụ, m nọ
 nụ kẹ ohu ime ihien ẹnọ hụ ri ndun gi oken olu
 hankemẹ kẹ akpabọ, si, “Bia!”

² M nọ lee ẹnya, e lee ẹshin ọchan! Onye ri e
 nyinn'ẹ gi ụtaa. Wẹ nọ ye ẹ okpu-eze, ọ nọ nyinrin
 ẹshin ẹ pụ d'e merisonmẹ agha.

Eri Nke Ebuo

³ Ogen Nwa-ebulu gi tọfụ eriri hụn mẹ wẹ ẹbuo,
 m nọ nụ kẹ hụn mẹ ẹbuo ime ihien ẹnọ hụ ri ndun

sị, “Bịa!” ⁴ Ya ẹshin ọzọ nọ fūha. Onwan e nwun ufi-ufie. Wẹ nọ ye onye rị e nyinn'ẹ ikẹn n'o wepu udon elu-ụwa, keni ihian gbume ibe wẹ. Wẹ nozi we ọpia-agma hi-ogbe ye ẹ.

Eriri Nke Eto

⁵ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri hun me we eto, m nọ nu ke nke eto ime ihien ndi hu ri ndun si, “Bịa!” M nọ lee ẹnya, e lee ẹshin ogi! Onye rị e nyinn'ẹ gi ihien we gi a ma ihien. ⁶ M nọ nu ihien nọke olu rị e ku oku k'ọ gha etintinnai ihien ẹnọ hu rị ndun hanpuha, a si, “Ọka jenkọ d'a kogbu enwen ẹ: mkpu ọka-witi ẹnọ k'a wude egho-orun akpu-uhuohin! Mkpu ọka-bali mmakalaka mmebuo k'a wude egho-orun akp'ohin! Ka e wi-wikwole ofungbon-olivu le manya!”

Eriri Nke Eno

⁷ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke eno, m nọ nu olu hun me we ẹnọ ime ihien ndi hu ri ndun, k'ọ si, “Bịa!” ⁸ E lee m ẹnya, e lee ẹshin e nwun ehuhuo-ndun, ehuhuo-ndun, kani o hu e nwun nanhin! Efan onye rị e nyin n'ẹ wu Onwun; Ali-mmọn sọnkọ a. Wẹ nọ kebe ụwa ụzọ ẹnọ, ye wẹ ikẹn igi ọpia-agma le unwun le emu le eje-anu ndi rị elu ụwa gbupu ụzọ ohu rin'a.

Eriri Nke Isen

⁹ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke isen, m nọ lee ẹnya okpuru ukpo nchu-ẹjan, m nọ hun ume-ndun ndi hun we gbu make oku Osolobue le eri we shiani Jizosi. ¹⁰ Wẹ nọ weshi olu wẹ enu, e yi, “Euu Di-nwonn-ẹnyi, Onye hun ihien ile rị ẹka a, onye rị nsọ, onye ezioku! Nani ke y'e biehan d'e kin ndi rị enu-ụwa ikpe, gbugwari wẹ ke wẹ don gbu ẹnyi?”

11 Ya wẹ nọ ye onye-onye ime wẹ ewuru ochan tueni, si wẹ zuzi iken ekere ni umune wẹ le ndi-idibo ibe wẹ zuguu onu, ndi ahun ihian k'e gbu ke wẹ don gbu wẹ.

Eriri nke Isin

12 Ogen Nwa-ebulu hu gi tofu eriri nke isin, ali no mahihie o-da-o-da, anwun no gime ngi ke ekwa-ogi, ifon hun shiaguni no nwunhuto, nwunme edeke-edeke. 13 Kokishia no gha elu-igwere danyesonme ani—noke ebe oken ufere no nutusonme ogbe figi chanleni. 14 Igwere no fori noke ebe wẹ no fifima ehuhuo, wepu. Wẹ no wepu ugu ile le ali ile mirin nohunme onodi wẹ. 15 Ya ndi-nze uwa le ndi uku le ndi-ndu-agma uku, le ndi idafin, le ndi ile wẹ gi oku wẹ e don le ndi ozo ile—ke igbon ke ndi nwe enwen wẹ—no shisonme ime okporo le ebe omuma risonme elu ugu d'a wari, 16 a si ugu le omuma ndi hu, “Dodo ni, dankwasị ni enyi! Ni unu zueme enyi make Onye hun nodi elu ukpo-eze hu gha e legha enyi; make onuma Nwa-ebulu hu ghazikwo e kunrun enyi— 17 make ni oken uhuhin wẹ gi a kpo onuma a biaguo! Onye wu nwan onye ahun jenko d'a sa eka wuzo!”

Isi Nke Ẹsa

Madu Nnu Ogun-mmesato Hu

1 Onwan e meguu, m no hun mmoun-ozu eno ke wẹ turusonme ebamin eno uwa. Wẹ turusonme ebahu e gbondon ufere eno hun e fe ime uwa, amangbe ufere e fezi uwa mobu ohimin mobu osisi owule. 2 Ya m no hun mmoun-ozu ozo k'o gha azuun owuwa-enya-anwun puha, shiko elu; o gi ihien Osolobue ri

ndun gi e ye ahima. O no gi oken olu gwa mmṛon-ozì ẹnọ hụ wẹ ye iken nị wẹ gi wiwi ụwa lẹ ohimin oku, ³ sị wẹ, “Ekewiwilẹ ni ụwa mọbụ ohimin mọbụ osisi ọwulẹ; cheri ni nị ẹnị yegụ ụ ndi idibo Osolobue ẹnị ahima ezimezi-ihun wẹ.” ⁴ M no nwan nụ madu ole wẹ ye ahima ahun. Madu nnu ọgun-mmṣatọ kẹ wẹ ye ahima hụ ime ikpun-ulo ile ri Izrelu:

⁵ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Juda;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Rubeni;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Gadi;

⁶ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Asha;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Naf'tali;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Manase;

⁷ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Simionu;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Livai;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Isaka;

⁸ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Zebulun;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Josefu;
 nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Benjamini.

Igunrun Ihian Gha Ali Ile Ri Ichen-ichen Puhā

⁹ Onwan e meguu, m no lee enya, hun igunrun hi-ogbe, hun o me ni o nwonni onye saeka gun wẹ. Wẹ gha ali ile, ebon ile, ndi ile, lẹ asusu ile puhā. Igunrunni turu ihun ukpo-eze hụ lẹ ihun Nwa-ebulu hụ. Wẹ yisonme ewuru ochan tueru anị. Onye-onye ime wẹ gisonme iguru eka. ¹⁰ Wẹ hụ e gi oken olu e yi oro, a si,

“Nzuofuha gha eka Chuku ẹnị
 hun nodi enu ukpo-eze
 lẹ Nwa-ebulu hụ a bia”

11 Ndi mmon-ozì ile turusonme ebèhù, fihunme ukpo hù lẹ ndi-isi hù lẹ ihien ẹnọ hù rì ndun; wẹ nọ dan alì ihun ukpo hù, ke isi alì, fe Osolobue, ¹² a bụ ẹbunì:

“Iseẹ!

Ija-mma lẹ ọghọ

lẹ amamihiẹn lẹ ekele

lẹ mgbaye lẹ iken lẹ akwanran

wụ nke Chuku ẹnì

jenrin ejen! Iseẹ!”

13 Ya onye ohu ime ndi-isi hù nọ sị m, “Elee ndi wụ ndinì yi ẹkwa ọchan tueru alì? Elebe kẹ wẹ gha bịa?” ¹⁴ M nọ sị a, “Di-ọkpa, iyu marin ndi wẹ wụ.” Ya ọ nọ sị m, “Ndinì wụ ndi hùn gha oken ukpokpo hù puha. E giguọ wẹ ẹdeke Nwa-ebulu hù sù ẹwuru wẹ, ẹwuru wẹ e henrinsonme nke ọchan. ¹⁵ Ya haịn wẹ gi nwan rì ihun ukpo Osolobue e fe ẹ uhinhin lẹ efinnai ime Ulo-nsọ a. Osolobue, Onye hùn nọdì anì elu ukpo-eze, k'a nọyeni wẹ, chedon wẹ. ¹⁶ Ẹgùn ihien-oriri lẹ ihien-orira agunkozi wẹ. Anwun mọbù ihien ọwule a hùn okun amakozi wẹ. ¹⁷ Makeni Nwa-ebulu hù hùn rì etintinnai* ebèhù ukpo hù rì k'a wụrụ onye-ndu wẹ; o k'e du wẹ nọkẹ onye e du anụ, shi isi-mirin ndi hù mirin e ye ndun gha a bịa. Chuku jenko d'e finchanpu ẹnì mirin ọwule rì wẹ ẹnì.”

Isi Nke Ẹsato

Eriri Nke Ẹsa Hù Lẹ Opi Ẹsa

---

* **Isi Nke Ẹsa:17** Lee 5.6

¹ Oge Nwa-ebulu hụ gi topu eriri nke ęsa, elu-igwee ile nọ me juu ihien nọke nkirishi mg-bahunme okuloku ohu. ² Ya m nọ hun ndi mmọn-ozu ęsa hụ hun e turu ihun Osolobue. We nọ ye we opi ęsa. ³ Mmọn-ozu ozo, hun gi mkpu goru w'a kpọ Sęsa we gi a dunni Osolobue nsęsi okun, nọ bia d'e turu ihun ukpo nchų-ęjan hų. We nọ kpọnye ę nsęsi oda-oda, n'o gi ya le ekpere ndi-nsọ ile e me chų ęjan elu ukpo nchų-ęjan hų we gi goru memę hun ri ihun ukpo-eze hų. ⁴ Enwunrun nsęsi hų ri a dunni le ekpere ndi-nsọ hų nọ gha ęka mmọn-ozu hų a loshi elu ihun Osolobue. ⁵ Ya mmọn-ozu hų nọ weri Sęsa hų we gi a dun nsęsi okun, gi okun ri ukpo nchų-ęjan hų hujun ę, tu a ye enu-ųwa. Ya ke akpabọ nọ han, mirin e den, amuma e be, ali a mahihie.

Opi Eno Ibuzo

⁶ Ebehu ke ndi mmọn-ozu ęsa hų gi opi ęsa nọ kwademę ni we gbu opi we.

Opi Ibuzo

⁷ Mmọn-ozu nke ibuzo nọ gbu opi ę, ękwan-igwee le okun we gwogbama ya le edeke nọ puha. We nọ ma we ye ime ųwa, o nọ dunpu ųzo ohu okun, nato ųzo ębuo; ime osisi ile, o dunpuzi ųzo ohu, o hodu ųzo ębuo; o dunpuchanrinzi ęfifia-ndun ile.

Opi Nke Ebuo

⁸ Mmọn-ozu nke ębuo nọ gbu opi ę, we nọ tu ihien nọke ęregede ugu ri a nwun okun ye ime ohimin —azuun ohu nọ henrin edeke, o hodu azuun ębuo. ⁹ ųzo ohu ime ihien ndi ri ndun ri ime ohimin nọ nwunhun, o hodu ųzo ębuo. Imę ugbo-mirin ile, ųzo ohu nọ tikpofu, o hodu ųzo ębuo.

Opi Nke Eto

¹⁰ Mmọn-ozì nke ẹto nọ gbu opi ẹ: kokise ohu hi-ogbe rì e nwun okun lẹkẹ owa nọ gha igwere dan. Imẹ iyi ile rì uwa, ọ danye ọzọ ohu nato ọzọ ẹbuo —uwe lẹ isi-mirin rì ichen-ichen k'ọ danye. ¹¹ Efan kokise hu wu “Elumilu.” Imẹ mirin ile rini, ọzọ ohu nọ lume ilu, ọ hodu ọzọ ẹbuo. Ndi bu oda nọ nwunhun, make ni mirin hu rì e lu ilu.

Opi Nke Eno

¹² Mmọn-ozì nke eno e gbu opi ẹ, ihien nọ fian enya-anwun azuun ohu, fianzikwo ifon lẹ kokise azuun ohu-ohu, latosonme we azuun ẹbuo-ẹbuo. Ukpẹ we nọ belu: we kebe ke we e nwunhan mbu ọzọ ẹto, enwunkarizini we ọzọ ẹbuo. Anwun amuchanrinzini ke uhuhin han k'o don a mu mbu; ifon etibiehanzini k'o don e ti mbu. We kebe uhuhin ọzọ ẹto, anwun amukarizini ọzọ ẹbuo—erirazikwo ke ifon me uhinhin. ¹³ M nọ lee enya enu, hun ugón ohu k'o feko ime elu, yiko, “Nsongbu! Nsongbu! Oken nsongbu jenkọ d'a rini ndi ile bi elu-ọwa ogen ndi mmọn-ozì ẹto hu k'e gi nwan gbusonme opi ẹto hun hoduni!”

Isi Nke Itenei

Opi Eto Hoduni Lẹ Eje-mgbugbu Ahun

¹ Mmọn-ozì **nke ise** n e gbu opi ẹ, m nọ hun kokise ohu hun gha elu-igwee danye uwa. We nọ ye ẹ isanhan oken-mgbugbu hu migbu enwen ẹ.

² O nọ gunpu eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ, enwunrun nọ gha ebegu lopuhama ke enwunrun oken okun we gi a dunchanpu unyin rì goru. Enya-anwun lẹ ufere nọ gba ishi make ufiri enwunrun

okun hụ gha ebèhụ a lofuhà. ³ Ya igurube nọ gha ime enwunrùn hụ pùhama, berisonme enu-ùwa. Wè nọ ye wè ikèn, ùdì ikèn hụ akpì rì elu-ùwa nwè. ⁴ Wè nọ sị wè egbulè efifia rì enu-ùwa mọbù ihien owulè e nwun ehuhuo-ndun ehuhuo-ndun rì e sue ime ugbo mọbù ime ofia mọbù osisi owulè, ka wè ru ndì hụ nwonlèni ahima Osolobue ezimezi-ihun wè ehù, uwè sùo. ⁵ Wè nọ ye igurube ndì hụ efe nì wè ye ndì hụ ezigbo afunfun, orogbo ifon isen—kanì aninì wè wè gbu ndì hụ. Ùfù wè nọkè ebe akpì nọ gba ihian. ⁶ Ogèn ihienni e gi mè, ihian k'a cho onwun, ahunko wè onwun; wè jenkò d'a chokenme nì wè nwun, kanì, onwun k'a gba nì wè oso.

⁷ Igurube ndì hụ rì kè eshin wè kwademeguu wè k'e gi jèn agha. Ihien nọ kè okpu-eze goru risonme wè isi. Ihun wè nọ kè nke ihian. ⁸ Enenren wè sue kè ntutu ikpoho. Eze rì wè onu nọ kè nke eworo. ⁹ Okpukpu rì wè ehù rì kè igwe onye-agma gi e gbondon obi; nku wè hù a zun uzun kè ebe eshin dokpunko ugbo-agma bu oda gbabanko ogbo agha. ¹⁰ Wè nwesonme odundun. Edide w'a gba ihian risonme wè odundun—o nọ kè edide akpì. Odundun wè kè ikèn wè gi e ye ihian afunfun orogbo ifon isen rì.

¹¹ Eze a kì igurube ndinì wè wù mmọn-ozì okèn-mgbugbu hù migbu enwen è. Ndì Hibru a kpọ mmọn-ozini Abadonu; ndì Griki a kpọ a Apolionu: *efan ebuoni wu* “*Onye-ntikpo.*”

¹² Nsongbu nke ibuzo a ghafeguo, ebuo lalazi.

E Gbupu Wè Uzo Ohu Imè Ndì Rì Elu-ùwa Lato Uzo Ebuo

¹³ **Mmọn**-ozị **nke isin** nọ gbu opi e, m nọ nụ ke olu gha mpin enọ rị ntin enọ ukpo nchụ-ẹjan goru hụ rị ihun Osolobue a hanpuha. ¹⁴ Olu hụ nọ sị mmọn-ozị nke isin hụn gi opi, “Tọpụ mmọn-ozị enọ hụ wẹ kẹnmẹtọ oken iyi Yufretisi!” ¹⁵ Ya wẹ nọ nwan tọpụ mmọn-ozị enọ hụ, hụn wẹ kwademeguu, kẹnmẹ wẹ tọ, e che ogenni, uhuohinni, ifonni le ahuanị; wẹ nọ nwan tọpụ wẹ keni wẹ gbupu ụzọ ohu ime ihian ile rị elu-ụwa, gbuhodu ụzọ ẹbuo. ¹⁶ Ndi-agma hụn nyiko eshin nọ puha, wẹ wụ ijeri-ohun ogun-iri (ya wụ nnu-iri, nnu-iri ụzọ nnu isen-kwasị-ogun-isin). A nughọ m ole wẹ rị.

¹⁷ Lee ke m don hụn eshin ndi hụ ime ohun m: ndi rị e nyin ni wẹ yisonme ihien igwe wẹ gi e gbondon obi wẹ. Ihien igwe ndini e nwun ufie-ufie leke okun, enwunrun-enwunrun leke Safe, lezi unwanran-unwanran leke nsin-anya-anwun wụ sofo. Isi eshin ndi hụ rị ke nke eworo. Okun le enwunrun le nsin-anya-anwun wụ sofo ghazi wẹ onu a puha. ¹⁸ Wẹ nọ gi eje-ihien eto ndi hụ rị a gha eshin ndi hụ onu a fuha—ya wụ okun le enwunrun le nsin-anya-anwun wụ sofo—gbufu ụzọ ohu ime ihian ile rị elu-ụwa, gbuhodu ụzọ ẹbuo, ¹⁹ make ni onu eshin ndi ahun le odundun wẹ ke iken eshin ndi hụ risonme. Odundun wẹ nosonme ke agwo, nwonsonme isi ke agwo. Isi ndi hụ risonme wẹ odundun ke wẹ gi a ru ihian ehụ. ²⁰ Ndi hụ hodu elu ụwa—ndi hụ eje-ihien ndini gbuleni—egbehutonị obi mebehi eje-ihien wẹ rị e me; alatoni wẹ ife eje-mmọn le ifesonme mmọn wẹ gi eka mememe—ke nke goru ke nke ona wụ siva ke nke igwe bronzu ke nke omuma ke hụn wẹ gi osisi pin—mmọn ghaleni e ri-eka e legha ụzọ mọbu

a nū ihien mọbu e jen ijen! ²¹ Egbehutozi kwonị wẹ mēbehi njo ndini wẹ e mē: igbu-ochu, irua-mmōn, ibu-nshi lẹ igi iken eje-mmōn a run, ughere, izu-ohin.

Isi Nke Iri

Mmōn ozi Hụ Gi Ehuho Wẹ Fifiṣu

¹ Ya m nọ hūn mmōn-ozī ozo kin-akwanran k'o gha elu-igwee hidanla. Orukpu fuhunmē ẹ; ekonle-ogugu ri ibe isi ẹ, ya nwen ri a okpuru; ihun ẹ nọ ke enya-anwun. Uku a ri ke polu ebuo wẹ gi okun memē*. ² O gi ehuhuo mē ekere wẹ fifiṣu ẹka a. O nọ bu uku ẹka-nni ẹ che elu ohimin, bu uku ẹka-ekpen ẹ to akpakali. ³ O nọ gi oken olu, hūn nọ ke nke eworo ri e denni, yi oro. Ogen o gi yi oro, akpabo esa ahun nọ han. ⁴ Ogen akpabo esa ahun gi hanguu, m te cho ni m demē, kani a nū m olu gha elu-igwee si, “Zueme ihien akpabo esa hū ku, edetule ẹ!”

⁵ Ya mmōn-ozī hū m hūn k'o turu elu ohimin lẹ akpakali nọ weshi ẹka-nni ẹ enu zime enu-igwee, ⁶ kun efan Onye hū ri ndun jennin ejen, hūn ke elu-igwee lẹ ihien ile rin'a, uwa lẹ ihien ile rin'a lẹ ohimin lẹ ihien ile rin'a, si, “Ebiekozi wẹ, kaka! ⁷ Kama, hūn **mmōn-ozī nke ẹ**sa gihu gbu opi ẹ, ihien ahun mini Osolobue kwademe e mezuchanrin k'o don gwa ndi idibo ẹ ndi-amuma.”

⁸ Ya olu hū gha elu-igwee gwa m oku nọ sizi m, “Jen d'e weri ehuhuo hū fifiṣuni hūn ri ẹka mmōn-ozī hū uku a ohu ri elu ohimin, uku a ohu hū akpakali.” ⁹ Ya m nọ jen d'e kunrun mmōn-ozī hū, si a ye m ehuhuo hū mē ekere. O nọ si m, “Weri ẹ ri.

* **Isi Nke Iri:1** pila ebuo wẹ gi okun memē

O k'a sụọ i usụọ ọnụ nọkẹ mirin-ẹnwun, kanị, o k'e lu i ilu efo.”¹⁰ Ya m nọ narin mmọn-ozị hụ ẹhụhụọ hụ mẹ ẹkẹrẹ ri, ọ nọ sụọ m usụọ ọnụ nọkẹ mirin-ẹnwun, kanị, oḡen m gi rigụọ a, efo nọ lumẹ m ilu.¹¹ Ya wẹ nọzi sị m, “I k'e buzi amụma banyeni ndi bu ọda, anị bu ọda, ndi asụsụ ichen-ichen bu ọda lẹ ndi-nze bu ọda.”

Isi Nke Mmanaj

Ndi Osheri Ebuo Hu

¹ Ya wẹ nọ ye m mkpịnsin wẹ gi a ma ihien. Mkpịnsin hụ nọ kẹ ọkpọ. Wẹ nọ sị m, “Bia d'a ma Unọ-nso Osolobue lẹ ukpo nchụ-ẹjan, y'a gunzikwo ndi hun ri ebẹhụ e fe ofufe.”² Ka amale ihun-ezi Ulo-nso, hapu ohun—makeni e wegụọ w'a ye ndi ali ndi ọzọ ri ichen-ichen. Wẹ k'a zọ obodo nso hụ ụkụ ọrọgbọ ifon ebuo kwasi ogunnaị.”

³ “M k'e ye ndi-osheri m ebuo iken bu-amuma, ku oku-Chuku, ọrọgbọ akpu-uhuohin ogun eto kwasi nnu eto (ogun mmeto kwasi nnu-uku), wẹ k'e yisonme ekwa ahio.”⁴ Ndi osherini wu osisi olivu ebuo lẹ obu-ukpe ebuo hụ ri ihun Onye-nwon-uwale.⁵ Omeni ihian cho n'ọ mẹ wẹ ihien owule, okun a gha wẹ ọnụ puha, dungbu ndi inenren wẹ ahun cho ni wẹ mẹ wẹ ihien; erira kẹ onye owule cho n'ọ mẹ wẹ ihien owule k'a don nwun.⁶ Wẹ nwon iken wẹ gi a kpokin enu-igwere amamgbe mirin e zue oḡen hụ ile wẹ gi e bu amuma, e ku oku Chuku. Wẹ nwonzikwo iken wẹ gi e mẹ mirin e henrin edeke—kẹ mirin ri iyi kẹ hun ri ohimin, wẹ nwonzikwo iken wẹ e gi mẹ ụdi eje-nsongbu lẹ afunfun owule biani uwa oḡen owule wẹ cho.

⁷ Wẹ shiaguu ẹri wẹ, eje-anu hu hun k'a gha eje-mgbugbu hu migbu enwen e puha k'a lusun wẹ agha, meri wẹ, gbu wẹ. ⁸ Ozun wẹ k'a ri uzọ uwaya kani ri obodo uku hu wẹ gi enya ime mmọn a kpọ Sodomu lẹ Ijiptu, obodo ohu hu wẹ nọ kpogbu Dinwọnni-wẹ. ⁹ Orogbo akp'ohin eto lẹ mkpikpi, ndi ri ichen-ichen lẹ ndi ebon lẹ asusu lẹ alı risonme elu uwa k'a gba ozun wẹ ilee; aniko wẹ onye owule li wẹ. ¹⁰ Ndi bi uwa k'a ri a ghoghọ ni madu ebuo hu a nwunhun, e me mmemme, e yetari ibe wẹ ihien—makeni ndi-amuma ebunı te bu afunfun tonı ndi ile ri elu-uwa.

¹¹ Kani, ogen o gi mefu akp'ohin eto lẹ mkpikpi, ufere hun e ye ndun nọ gha ebe Osolobue ri bia, banye ime wẹ, wẹ nọ turu oto—oken egun nọ bia ndi hunni wẹ. ¹² Ya wẹ nọ nu oken olu gha elu-igwee si wẹ, “Bia ni elu ebeni!” Ya wẹ nọ gi orukpu shi enu-igwee, id'enya ndi-inenren wẹ ri e lee wẹ ile. ¹³ Ozigbo, alı nọ mahihie oda-oda, azuun ohu ime obodo hu nọ tikpo, o hodu azuun itenei. Alı hu mahihieni gbu madu ogun-iri kwası nnu-mmesa (madu nnu-uku esa). Egun nọ tikenme ndi hoduni, wẹ nọ kweri ni Osolobue hun ri elu-igwee e hike ogbe.

¹⁴ Nsongbu nke ebuo a ghafeguo, lee e, nke eto lala egwa.

Opi Nke Esa

¹⁵ Ya mmọn-ozı nke esa nọ gbu opi e, m nọ nu oken olu risonme elu-igwee, a si,
 “Alı-eze uwa a wuruole nke Di-nwọnni-enyi
 lẹ nke Kraıstı a hun o tume;
 o k'a ki jenrin ejen!”

16 Ya kẹ ndị-isi ẹnọ kwasi ogun hụ hụ nọdịsonmẹ ukpo wẹ ihun Osolobue nọ dan anị, keni Osolobue isi-alị, fe e, ¹⁷ a bu ebunị:

“Enyi rị e ye i ekele,

Chuku Nna,

hụ nwon iken o gi e mọ ihien ile,

onye hụ n rị kikenni, hụ n rịzikwo mbu.

Makeni y'e giguọ iken i hi-ogbe kịma.

¹⁸ Ndi alị ile e te bughọ olulu;

kani iwe-le-onuma i

a biaole nwan.

Ogen y'e gi kin ndi nwunni ikpe

e ruguọ.

Ogen hụ n y'e gi kụ ndi-idibo i ugwo,

e ruguọ nwan—

ndi idibo i ndi-amuma—

uwe le ndi-nsọ

le ndi a tu egun i—

ke ndi uku ke ndi nta.

Ogen y'e gi tikpo ndi hụ n e tikpo uwa

e ruguozị!”

¹⁹ Ya wẹ nọ gunpu Ulo-nsọ ime enu-igwee, wẹ nọ hụ n Ekpeti-nkwerigbama Osolobue ime ebenu. Amuma elu-igwee nọ besonmẹ, mirin nọ densonmẹ, akpabo nọ hansonmẹ; alị nọ mahihie, ekwan igwere nọ dan oda-oda.

Isi Nke Mmèbụọ

Okpoho Hụ Lẹ Dragonu

¹ Ya kẹ oken ahunlele pu-ichen nọ puha elu-igwee: okpoho yi enya-anwun ke ewuru nọ fuha; ifon rị a okpuru uku, okpu-eze kokise mmèbụọ rị rị a isi. ² O

rị ime. O hụ a kwan ekwan makeni ime rị e me e. O hụ a turu a oda-oda makeni omumu e ruguo a.

³ Ahunlele ozọ nọ mezi ime enu-igwee: eje-anu hi-ogbe w'a kpọ dragon' a puha; Dragonu e hike ogbe; o nwun ufie-ufie. Isi esa le mpin iri k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu, risonme e isi esa ndi hu.

⁴ Odundun a nọ zari uzọ ohu ime kokise rị elu-igwere, tu we ye ani—o hodu uzọ ebuo. Dragonu hu nọ turu ihun okpoho hu rị a cho n'ọ mu nwa, keni o ripu nwa a hun o gihu mupuha a.

⁵ Okpoho hu nọ mu nwa, nwata-okennyẹ, hun jenko d'e gi okpo-igwe ki ndi ani ile. Kani, hun o gihu mupuha nwata-okennyẹ hu, we nọ juru ya wu nwata, we e shi ebe Osolobue le ukpo-eze Osolobue rị. ⁶ Ya okpoho hu nọ gbashi ime atu d'a nodi ebefu Osolobue kwademe n'e, ebe we k'a nọ lepu a enya akp'ohin ogun-etọ kwasi nnu-etọ.

⁷ Ya we nọ luma agha elu-igwee, mmọn-ozu wu Maikelu le ndi mmọn-ozu e son n'e nọ luson Dragonu hu agha. Dragonu le ndi mmọn-ozu e nọ lusongwari we. ⁸ Kani we nọ meri Dragonu hu. Anizi ni we ya le ndi mmọn-ozu e nodi enu-igwee. ⁹ We nọ tutu Dragonu uku hu, agwo mbu-mbu hu w'a kpọ Ekwensu, a kpozị a Setani. Iya wu onye hun e dufie uwa ile. We nọ tutu e ye elu-uwa—iya le ndi mmọn-ozu e.

¹⁰ M nọ nwan nu olu ohu hannị ime elu-igwee, hun rị a si,

“Nzuofuha le iken le ali-eze Chuku enyi
le okiki Kraisti, onye hu o tume,
a biaguo nwan.

Makeni a tutuguo we onye ahun,
hun e kpesonme umune enyi,

ndị Itu-Kraịstị ibe ọnyị
 ọka Osolobue ọnyị uhinhin lẹ efinnai.

¹¹ Kani wẹ nọ gi ẹdeke Nwa-ebulu hụ lẹ oku wẹ gi
 shian'a ẹri mēri ẹ; egheni wẹ isi tuhu okukwe wẹ.

¹² Ya wụ, enu-igwee ya ghoghoma nwan;
 iya lẹ ndị bi ime ẹ!

Kani, nsongbu jenkọ d'a rini ụwa lẹ ohimin,
 makeni Ekwensu e hidanguo d'e kunrun onu.

O gi oken olulu bia—

makeni o maringuo ni ogen ẹ hodu ekere!”

Ekwensu E Buhezi Nsongbu E Elu-ụwa

¹³ Ogen Dragonu hụ gi hun ni a tutuguo w'a ye
 elu-ụwa, o nọ chuma okpoho hụ mu nwata-okennyẹ

hụ. ¹⁴ Kani, wẹ nọ ye okpoho hụ nku ẹbuo, nku
 ugon uku—n'o gi gha ebe agwo hụ ri fepu, shi ime

atu, ebe wẹ jenkọ d'a nọ lepụ a ọnya [ihiẹn nọkẹ]
 ahua eto lẹ ifon isin. ¹⁵ Ya agwo hụ, dragonu hụ,

nọ gha onu a hupuha mirin nọ ke iyi, n'o hukpu
 okpoho ahun, keni o huru ẹ, ¹⁶ kani ali nọ yeni

okpoho hụ ọka: ali nọ shiapu onu, luefu mirin hụ
 Dragonu hụ gha onu hupuha. ¹⁷ Ya ize okpoho

hụ nọ ban Dragonu hụ, o nọ pu, jenne d'a luson
 umu okpoho hụ agha, ya wu umu a ndi hoduni;

ndi hun e mesonne ihien ndi hụ Osolobue ku; ndi
 hun a shia ni Jesu eri; ndi hun e kwonkenme oku

Jesu. ¹⁸ Dragonu hụ nọ turu enu ejan ri mkpenren
 ohimin.

Isi Nke Mmètọ

Eje-anu Ebuo Hu

¹ M nọ hun eje-anu ohu k'ọ gha ime ohimin pula.
 Mpin iri lẹ isi esa k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu

riṣonme elu mpin ndi hu. Efan ri ichen-ichen e kuto Osolobue riṣonme elu isi esa hu. ² Eje-anuni m hun no ke Ubidon. Uku ali a no ke nke eje-anu w'a kpo Bie. Onu a no ke nke Eworo.

Ya Dragon' no we iken e le ukpo-eze e ye eje-anu hu, tume e oken onye-okiki. ³ Isi eje-anu ahun ohu no ke isi anu we gbuguu, kan ebeku we gi gbu e a lagu. Ihen ri eje-anuni eh u a tikenmeka uwa ile enya—nke wu ni we ile hu e son e. ⁴ We ile no fema Dragonu hu makeni iya ye eje-anu hu iken ahun o gi ki okiki. We nozi fe eje-anu hu, a si, “Onye no ke eje-anu hu? Onye k'a saeka luson e ogun?”

⁵ We ye eje-anu hu onu o gi a nyan isi, e kusonme aru. We no ye e oghere kpa iken orogbo ifon ebuo kwasi ogunna. ⁶ O no shiapu onu kutosonme Osolobue, e kuto efan a, e kuto ebe o bi—ya wu, e kuto ndi ile bi elu-igwee. ⁷ We nozi ni a luson ndi-nsa agha, meri we; e wezikwo we ebon ile le ndi ile le asusu ile le ani ile che okpuru e kima. ⁸ Ndi ile bi enu-uwa k'e fe e—ya wu onye owule we deleni efan a ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hu we gbu ni we d'e gbe iyeto uwa.

⁹ Onye nwon ntin, ya n'o nu.

¹⁰ Onye owule Osolobue si ni we k'a nwunrun a, we k'a nwunrun a; onye owule Osolobue si ni we k'e gi opia-agma gbu e, we k'e gi opia-agma gbu e.

Onwan cho ndidi le okukwe aka ndi nke Osolobue.

¹¹ Ya m no hun eje-anu ozo hun gha ime-uwa pula. Mpin ebuo k'o nwe rike nwa-ebulu bu o ku ke Dragonu.

¹² Okìkì Eje-anụ hụnnì rì a kị wụ nke eje-anụ nke ibuzọ, hụn o ye ẹ kịdonn'ẹ. O wa a ye ụwa lẹ ndị hụn bi ime e olu nì wẹ e fe eje-anụ nke ibuzọ hụ —hụn ebe wẹ gi gbu ẹ lagu. ¹³ O gisonmẹ oken orun-atumènya a kpa ikèn; o mèghodẹ okun gha elu-igwee hidan id'ènya ihian ile. ¹⁴ O nọ gi orun-atumènya ndinì wẹ ye ẹ efe rundonni eje-anụ nke ibuzọ hụ dufie ndị bi elu-ụwa; o sị wẹ kpụ ya wụ eje-anụ nke ibuzọ—hụn ahun wẹ be opia-agma isi ohu gbu ẹ—kanì o huzì nwan ndun. ¹⁵ Wẹ nọ nìzi eje-anụ hụn-ẹbonì saeka mẹ ihien o mẹ hụn ihien ahun wẹ kpụ gi rì ndun, kunmẹ umenren—ihien hụ wẹ gi ụdì eje-anụ nke ibuzọ hụ kpụ, nke wụ nì ya wụ ihien wẹ kpụ nodẹ kumẹ oku; ya wụ ihien nodẹ mẹ wẹ gbu ndì hụ ile jụ nì efeko w'a.

¹⁶ Eje-anụ hụn-ẹbonì nozì mẹ wẹ ye ihian ile ahima ẹka-nni mọbụ ezimezi-ihun—kẹ ndì uku kẹ ndì nta, kẹ odafin kẹ ogbenyẹ, kẹ igbon kẹ onyẹ nwon enwen ẹ—¹⁷ nke wụ nì onyẹ owule wẹ yeleni ahima hụ a saeka non mọbụ re ihien owule. Ahima hụ wụ ẹfan eje-anụ ibuzọ hụ mọbụ ahima hụn a nokin ẹnya ẹfan a.

¹⁸ Onwan chọ amamihien: onyẹ owule nwon nghota ya gi ẹ gbakọ ahima eje-anụ hụ, makeni ahima ihian rọ. Ahima hụ wụ isin kwasì ogun-mmèto kwasì nnu*.

Isi Nke Mmèto

Nwa-ebulu Hụ Lẹ ndi Nke E

¹ E lezi m ẹnya, m nọ hụn Nwa-ebulu hụ k'o turu elu Ugu Zayonu—ya lẹ madu nnu ogun-mmèto

* **Isi Nke Mmèto:18** “666” kẹ w'a kpọ a Onụ-ebo.

wẹ deye ẹfan a lẹ ẹfan Nẹdi ẹ ezimezi-ihun wẹ. ² M nọ nuzi olu gha enu-igwee bia. Oluni ri a han kẹ uzun oken-mirin ri e huni lẹ uzun akpabo hankenmeni. Olu hu m nu rizi kẹ ebe ndi a kpọ ubọ ri a kpọ ubọ wẹ. ³ Madu nnu ogun mmesato ahun hu a bu ẹbu ohun ihun ukpo hu lẹ ihien eno hu ri ndun lẹ ndi-isi hu. O nwonni onye ozo saeka munrun ẹbu hu wezuka madu nnu ogun-mmesato hu wẹ gha ime uwa gbapuha. ⁴ Ndinu wu ndi hu gileni ikpoho meru enwen wẹ; wẹ wu ikennyẹ marinleni ikpoho. W'e son Nwa-ebulu hu ebe owule o jenko. Osolobue lẹ Nwa-ebulu hu a ghaguo ime ihian ile gbari ndini noke mkpuru-ibuzo. ⁵ Anutuni wẹ ntu onu wẹ; enwon wẹ ntupo.

Ndi Mmon-ozì Etọ Hu

⁶ M nozi hun mmon-ozì ozo hun feko ime enu, ime elu-igwee. O gi ozioma itebite hun o k'e zi ndi ile bi elu-uwa—ya wu, ndi ali owule lẹ ebon owule lẹ ndi a su asusu owule lẹ ndi owule.

⁷ O nọ gi oken olu si, “Tu ni egun Osolobue, onu e ye ẹ ogho, makeni ogen o k'e gi kin ikpe e ruguo. Eghẹ, fe ni Onye hun ke enu-igwee lẹ uwa lẹ ohimin lẹ isi-mirin ri ichen-ichen!”

Babilon' A Daan!

⁸ Mmon-ozì ozo, hun me ẹ ẹbuo, nọ fuha, a si, “O danguo! Babilonu uku hu a danguo! Okpoho hu hun me ndi ali ile ra manya a, manya a hun zeni, manya ughere e!”

Afunfun Ri E Che Ndi K'a Narin Ahima Eje-anu Hu

⁹ Mmon-ozì ozo, hun me wẹ eto, nọ puha, gi oken olu yiko, “Onye owule hun fe eje-anu hu lẹ udi a wẹ kpọ, narin ahima a ezimezi-ihun mobu eka wẹ,

¹⁰ jenkọ d'a razikwọ manya hụ zeni, manya iwe-ḷe-ḷe-ḷe-ḷe Osolobue, hụn wẹ gburọleni—hụn wẹ huye ime mkpu iwe-ḷe-ḷe-ḷe-ḷe a. Wẹ k'e gi okun ḷe nsin-ḷe-ḷe-ḷe-ḷe ye wẹ eje-afunfun id'ḷe-ḷe-ḷe-ḷe ndi mmọ-ḷe-ḷe-ḷe-ḷe ri nsọ ḷe id'ḷe-ḷe-ḷe-ḷe Nwa-ebulu hụ. ¹¹ Enwunrun okun wẹ gi ri e ye wẹ eje-afunfun wẹ k'a ri ime e k'a gha a loṣhi elu jennin ejen. Ke uhinhin ke efinnai, izu-iken arikeni ndi hụ siko d'e fe eje-anu hụ ḷe ihien wẹ kpụ ke iya, uwe ḷe onye owule narin ahima efan a.”

¹² Onwan cho ndidi eka ndi nsọ, ndi hụn e mesonme ihien Osolobue ku, e kwerikenme ni Jizosi.

¹³ M nọ nọ olu gha elu-igwee si, “De onwan: gha ogenni jenne, ngozi jenkọ d'a rini ndi hụn k'a nọ ime Di-nwonn-ḷe-ḷe-ḷe-ḷe nwanhūn!”

“Eghee, ndi wẹ gozi agozi ke wẹ wu nke-esi! Wẹ k'e zu iken onun wẹ, makeni ihien wẹ runpuha ri e son wẹ!” Iya ke Mmọ-nsọ ku.

A Ghoṣi Wẹ Mkpuru Uwa Mi

¹⁴ Ya m nọ lee enya, m nọ hụn orukpu ochan. Onye nodi ali elu orukpu hụ nọ ke Nwa nke Ihian. Okpu-eze goru ri a isi. Opi goringi tuni w'a kpo Siku, hụn wẹ gi a gho mkpuru hụ a eka. ¹⁵ Mmọ-ḷe-ḷe-ḷe-ḷe ozo nọ gha ime Unọ-nsọ puha, gi oken olu hijenni onye hụ nodi elu orukpu, si a, “Gi nwan siku i ghoṣi mkpuru, ni ogen e rugu w'e gi ghoṣi mkpuru, makeni mkpuru uwa mi a kachanringu.” ¹⁶ Ya onye hụ hụn nodi enu orukpu nọ fe oṣia-siku a ye elu uwa, ghoṣi mkpuru uwa mi.

¹⁷ Mmọ-ḷe-ḷe-ḷe-ḷe ozo nọ gha Ulo-nsọ hūn ri elu-igwee fūha, ya nwen gizikwọ oṣia-siku tu-nko. ¹⁸ Ya

Mmōn-ozī ọzọ nọ gha ukpo nchū-ẹjan pūha. Onwan wū mmōn-ozī hū hūn Osolobue we oku ọwūle gbashiari okun che okpuru e. O nọ weshi olu elu, hijenni mmōn-ozī hū gi ọpia-siku tu-nko, si a, “Gi nwan ọpia-siku i tu-nko ghorị ohio-grepu hūn vaini uwa mi, make ni grepu e a changu!”¹⁹ Ya mmōn-ozī hū nọ fe ọpia-siku a ye elu-uwa, ghorị grepu ri uwa, tu a ye ebēhū hi-ogbe hūn Osolobue nọ a ghosị iwe-le-ọnūma a—ebēhū o nọ a pinpuha manya grepu e.²⁰ We nọ gha ime obodo hū pu, shi ebēhū d'a pinpuha manya grepu hū. Edeke nọ gha ebahun we nọ a pinpuha manya e hupuha. O ru edeke ahun e ru ihian isi-uvun; eshin banye ime e, o ru e onu; o d'e huru ihien nọke mail' isen kwasi ogun-itenei.

Isi Nke Mmisen

Nsongbu Ikpaazuun Eisa E D'e Bidon

¹ Ya m nọ hunzi oken ahunlele ọzọ pu-ichen ime elu-igwee; onwan a tūkenmēke enya: mmōn-ozī esa gi eje-afunfun esa! Eje-afunfun esani wū ndi ikpaazuun. Uwe ke iwe-le-ọnūma Osolobue k'e gi bi.

² M nọ hūn ihien nọ ke ohimin ughegbe we gwagbama ya le okun, hunzi ndi hū meri eje-anu hū le ihien hū we kpu ke ya—le ahima nombu hū hūn a nokin enya efan a. Ndinī we turu mkpenren ohimin ughegbe hū. We gisonmē ubo Osolobue ye we.³ We hū a bu ebū odibo Osolobue wū Mozizi le ebū Nwa-ebulu hū,

“Euu Chuku Nna,

Onye hūn nwon iken ile!

Y'e mēke oken ihien le ihien a tu enya!

Euu, Eze anị ile lẹ agbọ ile!
Iri-ochan lẹ ezioku kẹ i gi e me ihien i.

⁴ Euu Nna,
onye k'a si n'ọ tuko egun i,
n'ọ jako efan i mma?

Iyọ sọọ ri nsọ.
Ali ile k'a bia d'e fe i,
make ni y'a hanguro enen
hun ghoṣi n'i ri-ochan.”

⁵ Onwan e meguu, m nọ hun Ulo-nsọ (Odu-
nkwerigbama ahun, Odu Ashia-eri ahun, we nọ e fe
ofufe) hun ri elu-igwee. We gunpu a agunpu. ⁶ Ndi
mmon-ozu esa hu gi eje-afunfun esa hu nọ gha ime
Ulo-nsọ puha. We yisonme ekwa line nwunni, hun
ri e gbukeni. We ile gisonme ihien goru kenhunme
obi we.

⁷ Ime ihien eno hu ri ndun, ohu nọ ye mmon-
ozu esa hu aferẹ esa we gi goru memẹ. Ihien jun
aferẹ ndi hu wu iwe-le-onuma Osolobue, Onye hu
ri ndun jenin ejen. ⁸ Enwunrun gha ogho Osolobue
le iken e a lofuha nọ jun uno-nsọ hu; o nwonzini
onye saeka banye Ulo-nsọ hu d'e ru ni eje-afunfun
esa hu mmon-ozu esa hu gi e bi.

Isi Nke Mmisin

Eje-afunfun Esa Ikpazuun!

¹ Ya m nọ nu ke oken olu gha Ulo-nsọ gwa ndi
mmon-ozu esa hu oku, si we, “D'e hu ni iwe-le-
onuma Osolobue ri ime aferẹ esani kpu elu-ọwa.”

Ete Hun E Shinni, A Turu!

² Ya mmon-ozu ibuzo nọ jen d'e hu ihien ri ime
aferẹ a ye enu-ọwa, eje-ete hun e shinni, hun a

turuni, nọ jun ndi hu ehu, ndi ahun bu ahima eje-anu hu le ndi hu fee ihien we kpụ ke iya.

Ihien Ile Ri Ohimin A Nwunhun!

³ Mmọn-ozị nke ebuo nọ hu ihien ri ime afere a ye ime ohimin, mirin ri ime ohimin nọ ri ke edeke onye nwunni. Ihien owule ri ndun ime ohimin nọ nwunhun.

Iyi Le Isi-mirin E Henrin Edeke!

⁴ Mmọn-ozị nke eto e hu ihien ri ime afere a ye ime iyi le isi-mirin risonme uwa, we nọ henrin edeke.

Osolobue Ri E Ye Afunfun Furuni!

⁵ M nọ nụ ke mmọn-ozị mirin ile ri eka a si,
“Euu Onye-nsọ,
onye hun ri kikenni, hun rizikwo mbu.
Ezigbo enen ke y'a han!
Y'a hain
i gi e yesonme we afunfun ndini.

⁶ Makeni e gbuguo we
ndi-nsọ le ndi-amuma,
y'e yeguo we edeke ra!
Ihien we cho
ke we ri nwan a hun!”

⁷ M nọ nụ ke ukpo nchu-ẹjan shiari, si,
“Eghee, Osolobue wu Di-nwonni-enyi,
Onye nwon iken ile,
ikpe i ma we hu mma,
ezigbo enen ke y'a han!”

Anwun E D'a Magbu We!

⁸ Mmọn-ozị nke eno nọ hu ihien ri ime afere a kpu enya-anwun, gi e me anwun ma ihian oda-oda.

⁹ O makenmeka we—kani, hun nke w'e gi gbehuto,

mebehi njo, we nọ kpoma Osolobue hun ri e zihẹ afunfun ndini we iyi. E yeni w'e ogho.

Ishi E Kpume We!

¹⁰ Mmon-ozin nke isen nọ hu ihien ri ime afe a ye ukpo-eze eje-anu hu, ali-eze eje-anu hu nọ gba ishi, we nọ tamade ire we * make oken-ufu we ri ime e; ¹¹ we nọ kpoma Chuku ri elu-igwee iyi make ufu le ete ri we eh—egbehuton we obi mebehi eje-ihien ndi we ri e me.

Iyi Yufretis' A Tah, Henrin Uwaya!

¹² Mmon-ozin nke isin e hu ihien ri ime afe a ye iyi uku hu wu Yufretisi, mirin e nọ tah, gi beyeni ndi-nze jenkọ d'a gha azuun owuwa-nya-anwuun bia uzọ.

Eje-mmọn Etọ Hun E Dufie Ndi-nze!

¹³ M nọ hun eje-mmọn etọ risonme ke ewo ke we gha onu Dragonu, onu eje-anu hu, le onu onye amuma-ntu hu pula. ¹⁴ Ndin wu eje-mmọn ndi a runsonme on-atumenya ri ichen-ichen, uwe e jen d'a kpo gbama ndi-nze ile ri uwa make agha we jenkọ d'a lu Uhuohin nke Osolobue, Onye hun nwon iken ile.

¹⁵ (Jesu si, “Lee e! M jenkọ d'a bia idumuzi noke ohin. Ngozi jenkọ d'a rini onye owule k'a munrun nya, e che, amangbe w'a tonarin a ekwa a, amangbe o gba otọ a ghahunme, a hun we ihien ifenren e”!)

---

* **Isi Nke Mmisin:10** “tama nkwenren-eze”

16 Eje-mmọn ęto hu nọ kpọkwama ndi-nze, wę ile nọ zu ebęhu w'a kpọ 'Amagidọnu. 'Amagidọnu kę w'a kpọ a ọnu Hibru†.

Alị-ọmahihie Jọgbu Enwęn E!

17 Mmọn-ozị nke ęsa e hu ihien rị ime afere a ye ime ufere, okęn olu nọ gha ukpo-eze hu, ime Ulo-nsọ, sị,
“O guguo!”

18 Amuma nọ besonme, mirin nọ densonme, akpabọ nọ hansonme, alị nọ mahihie ọda-oda. Udi alị ọmahihieni e metuni kete w'e bimele uwa; ọ mahihiekenmeke! 19 Obodo uku hu nọ kebe uzọ ęto; obodo shia ęfo hun risonme alị ile nọ tikpochanrin. Osolobue a nyanhan Babilon' uku hu, ọ nọ we mkpu-manya iwe-le-onuma a ye ę ra. 20 Alị ile mirin nọhunme e fopu; ahunzikwonị wę ugu owule. 21 Eregede ękwan-igwee nyinhan kę ękpa simenti hu a gha elu igwere a dankwasị ihian—d'e ru ni a buma wę Osolobue ọnu make afunfun hun ękwan-igwee hu rị a dannị rị e buhe ni wę. Afunfun hu a jokemke njọ!

Isi Nke Mmęsa

Oken Igbaraja Hu Le Eje-anu Hu

1 Ya mmọn-ozị ohu ime wę ęsa hu gi afere nọ bia d'e kunrun m, sị m, “Bia, ni m ghosị i ikpe-omuma le afunfun jenko d'a rinị okęn igbaraja hu hun nodi alị enu iyi bu ọda; 2 okęn igbaraja hu ya le ndi-nze uwa wi me mgba, hun mgba a wę me tugbariguu ndi bi elu-uwa leke manya.” 3 Ya mmọn-ozị hu nọ buru m

† **Isi Nke Mmisin:16** I kpochanrin a, “Ha-magidonu” ro, hun wu “Ugu Magidon”.

ime mmṣon shi ime atụ, m nọ hụn okpoho nọdị anị elu eje-anụ e nwun ufi-ufie. Wẹ dejun eje-anụ hụ ẹfan ichen-ichen hụn e kutọ Osolobue ẹhụ. Isi ẹsa lẹ mpin iri kẹ eje-anụ hụ nwe.

⁴ Okpoho hụ yi ẹwuru nanran ọda-ọda hụn e nwun ufi-rọnị, ufi-rọnị lẹ ufi-ufie. O yi ihien-mma ri ichen-ichen: kẹ goru kẹ ejije lẹ ihien-mma ndi ozo—kẹ ihien mma wẹ gi omuma hụn a kọnị mēme. O gizi mkpu wẹ gi goru mēme ẹka. Ihien runi lẹ ihien ru unyin ya lẹ igbaraja wi jun mkpu hụ. ⁵ O nwe ẹfan wẹ de ye ezimezi-ihun ẹ. Alị ẹfan ahun e mike. Ẹfan hụ wu:

“Babilon' Uku, Nne Ndi-igbaraja Lẹ Ihien Ile Runi
Ri Ime Uwa.”

⁶ M nọ hụn a ni ẹdeke okpoho hụ ra, ẹdeke ndi-nso lẹ ndi wẹ gbu make eri wẹ shia ni Jizosi, ri a tu a kẹ manya.

Ogen m gi hụn a, ọ tūkenme m ẹnya!

⁷ Kanị, mmṣon-ozu hụ nọ si m, “K'ọ ri a tuni i ẹnya? M k'a kowa ni ihien okpohoni lẹ eje-anụ isi ẹsa lẹ mpin iri hụ bu n'ẹ wu.

⁸ Eje-anụ hụ i hụn te ri ari mbu, bu ọ rizi a nwan—kanị, o d'a gha ime eje-mgbugbu hụ migbu enwen ẹ puha. O puhagu, o k'a la ntikpo. Mgbe ndi hodu enu-uwā—ndi ahun ile wẹ deyeleni ẹfan wẹ ime ehuhuo nke ndun ni Osolobue d'e gbe iyeto uwa—k'e gi hụn kẹ eje-anụ hụ puhazi, o k'a tu wẹ ẹnya, makeni o te ri ari, bu ọ rizi a nwan, kanị ọ lalazi alala.

⁹ Onwan cho amamihien lẹ nghota.

Isi ẹsa hụ wu ugu ẹsa okpoho hụ nọdị elu wẹ; wẹ wuzikwo ndi-nze ẹsa. ¹⁰ Ime ndi-nze ẹsa hụ, isen a

danguo; ohu ri nwan a ki; ozo ri n'a e ke bia. Kani, o bia, o k'a tohu ekere suo.

¹¹ O me nke eje-anu hu hun ri mbu bu o rizi a nwan, iya wu eze hun k'e me we ndi-nze esato, bu onye ohu ime we esa ro—make ni o k'a kizi. Kani, ogen o k'e gi fuhazi, o k'a lazikwo ntikpo.

¹² Mpin iri hu i hun wu ndi-nze iri hun we keleni kin eze. Kani we k'e kin we eze, a ki we ekere suo, mgbahunme okuloku ohu, uwe le eje-anu hu.

¹³ Ihien ohu ke we iri bu obi—we iri k'e kwerigbama, we okiki we ye eje-anu hu n'o kima. ¹⁴ We k'a lusun Nwa-ebulu hu agha, kani, Nwa-ebulu hu k'e meri we, make ni iya wu Nna ndi-nna le Eze ndi-nze, make ni ndi ya le we wi wuzikwo ndi *Chuku* kpo, ndi o hori ahori, ndi we gi e don enya.”

¹⁵ Mmon-ozu hu nozi si m, “Miri ndi hu i hun, hun igbaraja hu nodi ali elu we wu ndi ri ichen-ichen, igunrun ihian ri ichen-ichen, ali ri ichen-ichen le asusu ri ichen-ichen.”

¹⁶ “Nke mpin iri hu i hun, ize igbaraja hu k'a ban uwe le eje-anu hu; we k'e ti e iwi—napuchanrin a ihien owule—gbari a oto, ripu uru-ehu a, kpo a okun. ¹⁷ Make ni, Osolobue e buguo ihien o cho n'o me che we ime obi, keni we me e, ghahani ikwerigbama wechanrin ani-eze we le okiki we ye eje-anu kima, d'e ru ogen oku Osolobue e gi mezuchanrin.”

¹⁸ “Nke Okpoho hu i hun, iya wu obodo uku hu hun a kichanrin ndi-nze ri uwa.”

Isi Nke Mmesato

Babilon' A Daan!

¹ Ọnwán e mēguu, m nọ hụn mmon-ozí ọzọ k'ọ gha elu-igwee hidanla. Mmon-ozí hụ nwon iken o gi e mē ihien bu ọda; ọ banhan, ụwa ile nọ nwun make ọgho rị a ẹhụ hụn rị e ti kẹ ukpẹ. ² Ọ nọ gi oken olu sị,

“Ọ danguo! Babilonu uku a danguo! Ọ wuruole ebe eje-mmon rị ichen-ichen bi; ebe mmon owule runi bi; ebe nnunu owule runi bi; [ebe anu owule runi, hụn e ze ize bi]. ³ Make ni, ndi ani ile a raole manya a; ọ tugbuguo we—manya a hụn wu ughere le ihien-olila-anya. Ndi-nze rị ụwa e meguo mgba a. Ndi-afia ụwa e giguọ akụ-le-uba a gha obibi ẹhụ-ufu le eje-obibi ẹ henrinsonme ndi-idafin.”

⁴ Ya m nọ nu kẹ olu ọzọ gha elu-igwee sị,

“Ndi nke m, gha ni ime ẹ puha, amamgbe unu e bu eka che ime njo a, amamgbe unu e son ẹ narin afunfun rini n'a; ⁵ make ni, enumeni njo a e ruguo enu-igwee; Osolobue a nyanhanguo njo a.”

⁶ “Me ẹ ihien o me ndi-ozo! Megwari a ya uzọ ẹbuo! Gbaye ẹ manya k'o don gbaye ndi ọzọ—y'a gbayedẹ ẹ ya uzọ ẹbuo! ⁷ Ye ẹ afunfun le ekwan hụn han kẹ ọgho o ye enwen ẹ le obibi ẹhụ-ufu o bi.

Ebe o me ni ọ si enwen ẹ, ‘Mme rị a ki, mme wu eze-okpoho; di anwunnahinni m, ihien-ekwan emeko m!’ ⁸ Ya wu, afunfun ile rini n'a k'e gi enya-anwun akp'ohin ohu biachanrin—kẹ onwun, kẹ ihien-ekwan, kẹ unwun. We k'a kpo a okun. Eghẹe, make ni Chuku-Nna, hụn rị a ma a ikpe wu diken.”

⁹ Ndi-nze rị ụwa hụn meguo mgba a, son ẹ bi obibi ẹhụ-ufu, k'a kwan n'a ekwan, gon'e—ogen w'e gi hụn enwunrun okun we kpo a. ¹⁰ Egun afunfun ọ rị ime ẹ aniko we nokunme ẹ. We k'e turu ebe teni, a si, “Lee o! Lee o!

Lede obodo uku hụ-o!
 Obodo uku wu Babilonu!
 Afunfun we ye e e gi ekere ogen suo,
 mgbahunme okuloku ohu,
 bïachanrin!”

¹¹ Ndi-afia uwa k'a gha a kwan n'a ekwan, sukuru, makeni o nwonzini onye e nonnarin we ibu-afia we — ¹² goru, ola (siva), ejije le ihien-mma ndi ozo le omuma ndi akoni w'a cho a cho we gizi a cho ihien mma; ekwa line, ekwa popu nanranni, ekwa Siki le ekwa ufi; udi osisi ile e shin ohunma le ihien ile ri ichen-ichen we gi avri wu eze-enyi mememe; udi ihien owule we gi osisi sitron hun a nanranni le igwe bronzu le igwe mmaka le mabulu mememe; ¹³ sinamonu le ihien ndi ozo ihien-oriri gi a suo; nsensi le maa le Frankisensi; manya, uden-olivu, oka we gwe nanranni le oka-witi; efin, atunrun, eshin le ugbo-anyinyan; igbon le ume-ndun ihian.

¹⁴ Ndi-afia hu k'a si a,
 “Thien ile ri mma ri a nagbu i enya a nahinguo i!
 Ihien ile ehugie fu ile ogho i ile e hunahinguo i! Y'a
 hunkozi we jenin ejen!”

¹⁵ Ndi hun a zu afia ihien ndini, hun gi afia uwe le ya a zu hi odafin k'e turu ebe teni a kwan ekwan— egun afunfun o ri ime e aniko we nokunme e—we k'a kwan ekwan, e goo, a si,

¹⁶ “Lee o! Lee o! Lee obodo uku hu, hun yi ekwa line nanranni le ekwa popu nanranni le ekwa ufi, hun yi ihien-mma nanranni jun ehugie—ke goru ke ejije le ihien mma ndi ozo we gi omuma a koni mememe! ¹⁷ Aku-le-uba hu ile e gigo nwan ekere ogen suo, mgbahunme okuloku ohu, lachanrin iwi!”

Ndi-isi ugbo-mirin ile le ndi ile e gi ugbo-mirin e jen le ndi a run ime ugbo-mirin le ndi owule e gi ugbo-mirin a zu afia, no turu ebe teni, ¹⁸ e yi oro—ogen we gi hun enwunrun we gi kpo a okun—a si,

“Elee obodo no ke obodo ukuni?”

¹⁹ A buo we uzunzun ye isi, a kwan, e goo—a si,
“Lee-o! Lee-o! Ledo Obodo uku hu ndi ile nwon ugbo-mirin ime ohimin gi aku-le-uba a hi odafin! E gi we nwan ekere ogen, mgbahunme okuloku ohu, tikpofu a!”

²⁰ Euu elu-igwee, ghoghoma n'o danguo! Unu ndi-nsọ le ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma, ghoghoma ni n'o danguo! Make ni, Osolobue e giguo ufiri onu ma a ikpe!

²¹ Ya mmon-ozu ohu kin-akwanran oda-oda no buru olo hi-ogbe, tu a ye ime ohimin, si,

“Enina ke we jenkọ d'e gi gi aka-iken tu obodo uku hu wu Babilonu ye ali; ahunkozi w'a!”

²² “Anukozi we olu ndi-ubo le olu ndi oku-ebu le oku-ekpiri le oku-opi ime i;

ahunkozi we onye orun-nka owule ime i;

anukozi we ukwere olo ime i;

²³ ukpe-eka enwunkozi ime i;

anukozi we olu ighogho ndi ri a gba ehuhuo ime i.

Onwan k'e me make ni ndi-afia i gi ndi-uku uwa we wu wiwi ihien, o k'e me make ni y'e giguo eje-iken i me ndi ali ile ke i me we, dufiechanrin we.

²⁴ Eka a ke we nozi hun edeke ndi-amuma le ndi-nsọ le ndi ile we gbu ime uwa.”

Isi Nke Mmitenei

A Ghoghoma We Elu-igwee

¹ Onwan e meguu, m no nu oken uzun ime elu-igwee, hun no ke olu igunrun hi-ogbe; we hu a si, “Ija-mma ya rini Osolobue! Nzuopuha le ogho le iken wu nke Osolobue enyi!— ² make ni ezioku k’o gi a han enen; o han ezigbo enen. O maguo oken igbaraja hu ikpe, igbaraja hu gi ughere e meru uwa. Osolobue e yeguo a afunfun make edeke ndi idibo Osolobue o gbu, gi megwari a ihien o me we.” ³ We no siji, “Ija-mma ya rini Osolobue! Enwunrun okun we kpo igbaraja ahun hu a loshi enu jennin ejen!”

⁴ Ndi-isi eno kwasi ogun hu le ihien eno hu ri ndun no dan ali, fe Osolobue hun nodi ani elu ukpo-eze hu, si, “Isee! Ja ni Osolobue mma (Aliluya*).”

Oriri-agbamehuhuo Nwa-ebulu Hu

⁵ Olu no gha ukpo hu si, “Ja ni Chuku enyi mma, unu ndi idibo e le ndi ile a tu egun e—ke ndi uku ke ndi nta!”

⁶ Ya m no nu oken olu hun no ke olu igunrun hi-ogbe mobu oken mirin ri e huni le oken akpabo. Olu hu ri a si,

“Ija-mma ya ri ni Osolobue—

Aliluya! Make ni Di-nwonna-enyi wu Osolobue enyi, onye hun nwe iken ile, ri a ki!

⁷ Ni enyi ghoghoma ni, ni enyi nanma ni; ni enyi yeme e ogho, make ni agbamehuhuo Nwa-ebulu hu e ruguo; nwa-agbo o k’a lu a kwademegu enwen e.

---

* **Isi Nke Mmitenei:4** “Aliluya” wuzi “Ja ni Osolobue mma!”

⁸ A nīguo wẹ nwa-agboṣo hụ yiri ẹkwa line nānranni, hūn rị e gbukeni, hūn nwonlani nkaru”—makeni ẹkwa line hụ rị a ghoṣi orun oma ndi nke Osolobue run.

⁹ Mmon-ozī hụ nọ si m detu onwan: “Ngōzi a rikakwo ni ndi hụ wẹ kpọ oriri agbamehuhuo Nwa-ebulu hu.”

O nōzi si m, “Thienni wu oku Osolobue nke-esi.”

¹⁰ Ya m nọ dan ali uku a, keni m fe e, kanị o nọ si m, “Emekwole a! M wuhū odibo rike yu le umune i ndi kwodon oku Jesu. Fee Osolobue! Makeni, ihien Jesu ku, iya wu ali ihien ile ndi-amuma ku.”

Onye Hūn Nyinko Eshin Ochan

¹¹ Ya m nọ hūn ke elu-igwee kpupu, a hūn m eshin ochan ebēhū; efan onye rị e nyinn'e wu “Onye-wēgi-don-nya le Ezioku.”

O han enen zinrinni, a lu agha zinrinni.

¹² Enya a hū e nwun ke ire-okun. Okpu-eze bu oda rị a isi. O nwonzikwo efan wẹ de ede hūn o me ni o nwonni onye marin n'a wezuka ya le enwen e. ¹³ O yi ewuru wẹ yoye ime edeke. Efan wẹ gi marin a wu Oku Osolobue. ¹⁴ Ndi-agma enu-igwee ile nyinko eshin ochan sonko a. Ewuru wẹ wu ezigbo line ochan, hūn nwonlani nkaru. ¹⁵ Opi-agma tuni gha a onu suepuha, hūn o jenkō d'e gi meri ndi ali ile. O jenkō d'e gi okpo-igwe ki wẹ. O k'a zokpukpo wẹ ke ihian don a zo akpuru vaini: ebēhū Onye ahun nwon iken ile wu Osolobue nọ a ghoṣi oken iwe-le-onuma-a k'o k'a nọ zo wẹ. ¹⁶ Nzere wẹ deye elu ewuru e le ogbodogbo a wu

“Eze ndi-nze le Nna ndi-nna.”

Jizosi E Meri Eje-anu Hu Le Onye Amuma-ntu Hu

¹⁷ Ya m nọ hụn mmon-ozì ohu k'ò turu ẹn̄ya-anwun, ọ nọ gi oken olu kpọ nnunụ ile e fe elu-igwere oku, sị wẹ, “Bia nị-o! Gbakikome ni d'e ri oriri uku Osolobue kpọ-o! ¹⁸ D'e ri ni anụ ndi-nze le ndi-ndu-agma uku le ndi-uku; anụ eshin le ndi te ri e nyinni wẹ; anụ ihian ile—ke ndi nwon enwen wẹ-o ke igbon-o; ke ndi uku-o ke ndi nta-o!”

¹⁹ M nọ nwan hụn eje-anụ hụ le ndi-nze uwa le ndi-agma wẹ ebe wẹ gbakikome ni wẹ d'a lusun onye hụn ri e nyin eshin hụ le ndi-agma a oḡun. ²⁰ Kani wẹ nọ nwundon eje-anụ hụ, ya le onye amuma-ntu ahun te ri a rundon ni eje-anụ hụ orun-atumenya—hun gi orun-atumenya ndi hụ dufie ndi hun narin ahima eje-anụ hụ le ndi hun fe ihien wẹ gi udi a kpụ. Wẹ nọ tu wẹ ebuo ebe wẹ ri ndun ye ime omi ahun okun ri, hun okun a gi nsin-ẹn̄ya-anwun a dun. ²¹ Wẹ nọ gi opia-agma onye hụn ri e nyin eshin ochan gbupu ndi hoduni—opia-agma hụ gha onu a apuha; nnunụ ile nọ gi anụ wẹ rijunchanrin efo, righafe oken.

Isi Nke Oḡun

Ahụa Oḡun-iri Kwasi Nnunaị Hụ

¹ Ya m nọ hụn mmon-ozì ohu k'ò gha elu-igwee hidanla, ọ gi ishanhan eje-mgbugbu hụ migbu enwen e le egan hi-ogbe. ² Ọ nọ nwundon dragonu hụ, agwo mbu-mbu hụ wu Ekwensu, hun wuzikwo Setani, ken e egbun jenko d'a to ahua oḡun-iri kwasi nnunaị, hun wu ahua nnu-uku; ³ ọ nọ tu a ye ime eje-mgbugbu hụ migbu enwen e, kpokin eje-mgbugbu hụ, fidon e—amamgbe ọ dufiezi ndi ani ri ichen-ichen. Wẹ k'e donme e ebenu d'e ru ni ahua

ogun-iri kwasì nnunai hụ e zu. Ohun meguu, we k'a hatuziriri a ekerere ogen.

⁴ Ya m no hunsonme ukpo-eze; we no tume ndi hun nodisonme ani enu we ndi k'a han enen. M no hunzikwo ume-ndun ndi hụ we gi ifiri eri we shia ni Jizosi le ifiri oku Osolobue befụ isi. Ndinị ju ni efeko we eje-anu hụ mọbu ihien hụ we gi udi a kpu, juzi ni anarinko we ahima eje-anu hụ ezimezi-ihun we mọbu eka we. We no nwan gha onwun lihi, rizi ndun, son Kraisti ki ahua ogun-iri kwasì nnunai hụ, ahua nnu-uku. ⁵ (Ndi ozọ nwunni aghani onwun lihi d'e ru mgbe ahua ogun-iri kwasì nnunai ahun gi zuguu.) Onwan wu igha-onwun-lihi nke ibuzo.

⁶ Onye we gozi agozi le onye ri nsọ ke onye owule k'a ri ndi k'a gha onwun lihi nke ibuzoni wu. Onwun nke ebuo enwon iken ebe ndini ri—anwunko we onwun nke ebuo. Kama, we k'a wu ndi nchu-egan Osolobue le Kraisti. We k'e son Kraisti ki ahua ogun-iri kwasì nnunai.

Nke Ekwensu A Guu!

⁷ Ahua ogun-iri kwasì nnunai hụ zuguu, a topu we Ekwensu, gha ime ngan o ri wepuha a. ⁸ O k'a pu d'e dufie ani ndi risonme ebamin-enọ uwa, Gogu le Magogu ke w'a kpo we. O k'e wegbama we d'a lu agha. E bukenmeka we oda: we no ke ejan ri ohimin. ⁹ We no ghakwori ebe we ri fetu ali ichen-ichen ri elu-uwa* bia d'e fihunme ebe ahun ndi nke Osolobue ri (ago we) le obodo ahun ri Osolobue obi; kani, okun no gha enu-igwee hidan, bu we ile ri.

---

* **Isi Nke Ogun:9** ledele Habakoku 1.6

10 We nọ tu Ekwensu hun dufieni we ye omi okun le nsin-enya-anwun hu—ebehu eje-anu hu le onye amuma-ntu hu ri. We k'e ye we afunfun uhinhin le efinnai jennin ejen.

Okinkin-ikpe Ikpazuun

11 Ya m nọ hun ukpo ochan ohu hi-ogbe le onye hun nodi ali elu e. Uwa le elu-igwere nọ gha ebe o ri gbafu, o nwonzini ebe we k'a nodi. 12 M nọ hun ndi nwunni ke we turu ihun ukpo-eze hu—ke ndi-uku ke ndi-nta. E kpupusonme we ehuhu bu oda; ya we nozi kpupu ehuhu ozo, hun wu ekukwo nke ndun. We nọ gi ihien onye-onye me kin ndi hun nwunni ikpe—ke we don detosonme we ime ehuhu ndi hu.

13 Ohimin nọ wepuha ndi-nwunni ri ime e, Onwun le Ali-mmọn nọ wepuhazikwo ndi-nwunni ri ime we. We nọ gi ihien onye-onye me kin e ikpe.

14 Ya we nọ tu Onwun le Ali-mmọn ye ime omi-okun hu.

Omi okunni wu onwun nke ebuo. 15 Onye owule we hunleni efan a ime ekukwo nke ndun, a tu we onye hu ye ime omi-okun hu.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Elu-igwee Ohun Le Elu-owa Ohun

1 Ya m nọ hun elu-igwee ohun le enu-owa ohun, makeni elu-igwee ibuzo le elu-owa ibuzo a laguo. Ohimin arizi a.

Jerusalem' Ohun

2 M nọ hun obodo-nsọ hu, Jerusalem' ohun hu, k'o gha enu-igwee hidanla, Osolobue zihę e. O ri

ke nwa-agbọọ wẹ chọguu mma, hụn rị e che di e.
³ M nọ nụ oken olu gha ebe ukpo-eze hụ rị a sị,

“Lee ẹ, ebe-obibi Osolobue a biaguo ime igunrun ihian; o k'e bi ime igunrun wẹ. Wẹ k'e fee ẹ nị uwẹ wụ ndị nke ẹ; [Osolobue k'e mẹ wẹ nị ya wụ Osolobue wẹ]—Osolobue lẹ enwen ẹ k'a nọyeni wẹ.

⁴ O k'e finchanpuchanrịn wẹ ẹnya-mirin ọwule rị wẹ ẹnya. Ọnwun arịkozi; ke ihien ẹnya-mirin ke ẹkwan ke ufụ arịkozi—makeni ihien akan a ghafeguo.”

⁵ Onye hụ nọdị anị elu ukpo-eze hụ nọ sị,

“Lee ẹ! M rị e kedonzi ihien ile!”

Ọ nọ sịzi, “Detu ihienni, makeni oku ndini wụ ezioku lẹ oku furu wẹ gi e don ẹnya.”

⁶ Ya ọ nọ sị m, “O meguo! Mmẹ wụ Ibufo lẹ Ikpazuun, Mbidon lẹ Ogugu. Onye ọwule ẹgun-mirin rị a gun, m k'a gha isi-mirin hụ mirin e ye ndun gha e hupuha ye ẹ mirin ofe. ⁷ Ndi hun merini k'e nwehen ihien ndini m k'e ye. M k'a wuru Osolobue wẹ, a wuru wẹ umu m.

⁸ Kani, nke ndi a tu egun lẹ ndi-kwerileni lẹ ndi runi; ndi-izighẹ lẹ ndi-ughere; ndi ile e bu-nshin lẹ ndi gi iken eje-mmọn a run; ndi a ruu mmọn lẹ ndi-ntu ile—wẹ ile shiko d'a rị ime omi okun lẹ nsin-ẹnya-anwun hụ, hun wụ onwun nke ẹbuo.”

Jerusalem Ohun Hu

⁹ Ya mmọn-ozu ohu ime wẹ ẹsa hụ te bu afere afunfun ikpazuun ẹsa nọ bia d'a sị m, “Bia, m k'a ghosi i onye hụ ya lẹ Nwa-ebulu hụ jenko d'a gba ehuhuo, nwunye Nwa-ebulu hụ.” ¹⁰ Ọ nọ buru m ime-mmọn shi enu ugu ohu, oken-ugu, hun jen elu oda-oda; ọ nọ ghosi m obodonso hụ wụ Jerusalem k'o gha elu-igwee hidanla,

Osolobue zihę ę. ¹¹ Ogho Osolobue ri a ehụ, o hụ e be nwanran-nwanran ke ihien-mma ndi ahun a kokenmeni, leke akpuru Jaspas; o hụ e nwun zai. ¹² Mgbon ę hi-ogbe, jen elu oda-oda. Onu-mgbon mmebuo k'o nwe; mmon-ozu ohu-ohu turusonme onu-mgbon ndi hu. We deye efan ikpunulo mmebuo ri Izrelu ohu-ohu onu-mgbon ndi hu. ¹³ Onu-mgbon eto-eto risonme ę ebamin eno—eto ri ibeka owuwa-enya-anwun, eto ri ibeka ugu, eto ri ibeka ndidan-mirin, eto ri ibeka ndidan enya-anwun. ¹⁴ Mgbon anj hu nwon omuma mmebuo gin'e noke iyeto. We deyesonme efan ndi-ozu puchen mmebuo Nwa-ebulu hu enu we.

¹⁵ Mmon-ozu hu gwa m oku gi mkpinsin goru we gi a ma ihien, hun o k'e gi ma obodo hu le onu-mgbon ndi rin'a le mgbon ę. ¹⁶ Obodo hu nwe azuun eno. Azuun eno ahun wuchanrin ahanmahan—ya wu, k'o suehan k'o shahan.

O no gi mkpinsin a ma obodo hu. *stadion* nnu-uku mmebuo ro (ya wu ihien noke maili ogun-mmitenei kwasị nnu-eto). K'o suehan le k'o shahan le k'o jehan elu wuchanrin ahanmahan. ¹⁷ O nozi ma ke mgbon ę shahan: gha mkpo-eka d'e ru onunu-eka mmebuo-uzo-mmebuo (kubiti eno kwasị ogun-esa) k'o wu—ke ihian don a ma ihien. Ihien mmon-ozu hu gi ma a hanhu ke hun ihian gi a ma ihien.

¹⁸ Omuma a koni w'a kpo Jaspas ke we gi tun mgbon hu; goru we gwagbamalenı ya le ihien owule ke we gi tun obodo hu; o nwun zai ke ughegbe.

¹⁹ We gi udi ihien-mma ile ri ichen-ichen ri mkpa chosonme omuma ndi hu gi mgbon hu noke iyeto

mma. Nke ibuzọ wụ Jaspá; hụn mę ę ẹbuọ wụ Safe; hụn mę wę ẹtọ wụ ageti. Hụn mę wę ẹnọ wụ ẹmaradi; ²⁰ hụn mę wę isen wụ onisi; hụn mę wę isin wụ kaneliani. Hụn mę wę ẹsa wụ kraisolaiti; hụn mę wę ẹsatọ wụ berilụ; hụn mę wę itenei wụ topazi. Hụn mę wę iri wụ kraısopresi; hụn mę wę mmanai wụ jasinti; hụn mę wę mmẹbuọ wụ ametisi. ²¹ Omuma pu-ichen a koni hụn wę gi tusonme onu-mgbon mmẹbuọ hụ risonme udi ichen-ichen. Onu-mgbon owule ime wę wụ ogbe omuma pu-ichen ohu—omuma ndi hu w'a cho achọ wę gi a cho ihien mma. Goru wę gwaleni ke wę gi memẹ uzọ uwaya-kani hụn ri ime obodo hu: o nwunchanrin zai ke ughegbe!

²² Ahunni m unọ-nso owule ime obodo hu—makeni Osolobue hụn wụ Di-nwonni-enyi, Onye hụn nwon iken ile, le Nwa-ebulu hu wụ Ulo-nso obodo hu. ²³ Obodo hu achodeni enya-anwun mobu ifon hụn k'e ye ę ukpe, makeni ogho Osolobue wụ ukpe ę, Nwa-ebulu hu wụ ukpe-eka a.

²⁴ Ukpe obodo hu ke ndi ani ichen-ichen k'e gi bi. Ndi-nze uwa k'e webanhan ogho wę ime Obodo hu.

²⁵ Agunmakọ wę onu-mgbon obodo hu ebe eki ri elu, bu uhinhin ariko ebegu. Ya wu, agunmakọ w'a ke uhuhin han.

²⁶ We k'e webanhan ogho ali ichen-ichen le aku-le-uba wę ime ę. ²⁷ Kani, o nwonni ihien owule rileni ochan mobu onye owule hun e me ihien runi enya Osolobue mobu ihien owule ya le ntu wi k'a banyen'e. Ndi we de efan wę ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hu, uwe suo k'a banye ę.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

Iyi Hụ Hụn Mirin E E Ye Ndun

¹ Mmọn-ozì hụ nọ ghosị m iyi ahun mirin e e ye ndun; o gha ukpo Osolobue le Nwa-ebulu hụ hula; o nwun zai ke ughegbe. ² O hukọ ahanmahan uzọ uwaya-kani ri ime obodo hụ. Osi ahun hūn e ye ndun risonme iyi hū azunni le azunni. Osi hū a mi udi mkpuru mmebuo ahua. Ifon-ifon ke o gi a mi mkpuru. We gi ehuhuo a a zuo ndi ani ile oia.

³ Ahunkozi we ihien we bu onu. Kama, ukpo-eze Osolobue le Nwa-ebulu hū k'a ri ime e, ndi-idibo e k'a ri e fe e. ⁴ We k'a gha a hū ihun e; efan a k'a ri we ezimezi-ihun. ⁵ Ohii agbakozì; achokozì we ukpe-eka mobu ukpe enya-anwun w'e gi legha uzọ, makeni Osolobue hūn wu Di-nwonni-enyi jenkọ d'a wu ukpe we. We k'a ki jenin ejen.

Obibia Jesu

⁶ Mmọn-ozì hụ nọ si m, “Oku ndini wu ezioku, we furu w'e gi don enya—makeni Onye-nwonni-enyi, Chuku hūn a gwa mmọn ri ime ndi-amuma ihien hū ndi-amuma e ku, iya zihē nwan mmọn-ozì e d'a ghosì ndi-idibo e ihien ndi hūn o meni we k'e meriri egwa.”

⁷ Jesu si,
“Lee e, m lala egwa!
Ngozì rini onye k'e me
ihien amuma ri ime ehuhoni ku!”

⁸ Mmē wu Jonu, mmē gi ntin m nū ihien ndini, gi enya hūn we. Ogen m gi nuguu we, hūnguū we, m nọ dannì mmọn-ozì hū ghosì ni m we ali—ni m fe e.

⁹ Kani o si m, “Emekwole a! M wu odibo ibe i—iyu

le umune i ndi-amuma le ndi hun e mesonme ihien ndi hu ehuhuoni ku. Fee Osolobue!”

¹⁰ O nozi si m, “Ezumele ihien ndi we ku ime amuma ri ehuhuoni, makeni, ogen we k'e gi me ri nsue. ¹¹ Onye e me njo ya mesonme; onye e bi obibi ru unyin ya bisonme; onye ri ochan ya risonme; onye ri nsọ ya risonme.”

¹² Jesu si, “Gon ni ntin, m lala egwa! Ugwo-orun m jenkọ a ku ri m eka. M k'a ku onye owule ugwo k'o don run. ¹³ Mmẹ wu Afa le Omega, Ibuzo le Ikpazuu, Mbidon le Ogugu.”

¹⁴ Ngozi rini ndi hu k'a su ekwa we, keni we ni we d'e ri mkpuru osisi ahun e ye ndun, keni we ni we gha onu-mgbon hu banye ime obodo hu. ¹⁵ Makeni, ndi hu e bi ke nkite, ndi a rua-mmọn, ndi e bu nshi le ndi gi iken eje-mmọn a run, ndi-ughere, ndi-izighe, ndi a rua mmọn le onye owule ntu a suo le onye owule e me ihien ya le ntu wi abanyeko obodo hu.

¹⁶ “Mmẹ wu Jesu zi mmọn-ozini m ozini d'e zi unu, keni o rusonme uka ichen-ichen eka. Mmẹ wu mkpogun ahun Defidi gha suepuha; m ghazikwo ehụ Defidi puha. Mmẹ wu kokise utuntun hu hun e keni.”

¹⁷ Mmọn-nsọ le okpoho hu 'ya le Jesu jenkọ d'a gba ehuhuo ri a si,

“Bia!”

Onye owule hun nuni ya siji,

“Bia!”

Onye owule egun-mirin ri a gun ya bia! Onye owule choni, ya weri mirin hun e ye ndun, ya weri e ofe ra.

Eka-ntin!

¹⁸ M rị a gwakwo onye owule nu ihien ndi we ku ime amuma ri ekukwoni ni onye owule becheni ni we, Osolobue k'e beche n'e afunfun ndi hu we ku oku we ime ehuhuni; ¹⁹ onye owule wepu ihien ime we, Osolobue k'e wepu ihien run'e ime osisi hu e ye ndun le obodo-nsọ hu we kusonme oku we ime ehuhuni.

Mmekin

²⁰ Onye hun ku ihien ndini, hun gi we shia eri, si,
“Egheę, m lala egwa!”

Isee! Onye-nwonna-enyi wu Jesu, bia!

²¹ Efo ma Onye-nwonna-enyi wu Jesu ya rini ihian ile.

**Elu Ọhụn: Ekwkwọ-Nsọ (Azụn Ọhụn rịn'a)
Revision of New Testament in Ika**

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1